

Obsah

I.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	5
I.1	NÁZOV	5
I.2	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	5
I.3	SÍDLO	5
I.4	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA	5
I.5	MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE	5
II.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
II.1	NÁZOV	6
II.2	ÚČEL	6
II.3	UŽÍVATEĽ	6
II.4	CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
II.5	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	7
II.6	PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI...	9
II.7	TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	10
II.8	OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	10
II.9	ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE	13
II.10	CELKOVÉ NÁKLADY (ORIENTAČNÉ)	13
II.11	DOTKNUTÁ OBEC	13
II.12	DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	13
II.13	DOTKNUTÉ ORGÁNY	13
II.14	POVOĽUJÚCI ORGÁN	14
II.15	REZORTNÝ ORGÁN	14
II.16	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	14
II.17	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	15
III.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	15
III.1	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	15
III.1.1	GEOMORFOLOGICKÉ POMERY	15
III.1.2	GEOLOGICKÉ POMERY	16
III.1.3	HYDROLOGICKÉ POMERY	18
III.1.4	KLIMATICKÉ POMERY	20
III.1.5	PÔDNE POMERY	22

III.2	KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA....	26
III.2.1	KRAJINA A JEJ ŠTRUKTÚRA.....	26
III.3	OBYVATELSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA III.3.1	
	DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATELSTVA	39
III.3.2	DOPRAVA	40
III.3.3	PRIEMYSEL A POĽNOHOSPODÁRSTVO	40
III.3.4	ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA	41
III.3.5	REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	41
III.3.6	SÍDLA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	41
III.4	SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA.....	42
IV.	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	44
IV.1	POŽIADAVKY NA VSTUPY	44
IV.1.1	ZÁBER PÔDY.....	44
IV.1.2	POTREBA VODY.....	44
IV.1.3	ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU	44
IV.1.4	ZÁSOBOVANIE PLYNOM.....	45
IV.1.5	ZÁSOBOVANIE TEPELNOU ENERGIOU.....	45
IV.1.6	NÁROKY NA SUROVINY A MATERIÁL	45
IV.1.7	POŽIADAVKY NA DOPRAVU	45
IV.1.8	INÁ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	45
IV.1.9	NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY	45
IV.1.10	OCHRANNÉ PÁSMA	45
IV.1.11	INÉ NÁROKY NA VSTUPY	45
IV.2	ÚDAJE O VÝSTUPOCH.....	46
IV.2.1	OVZDUŠIE	46
IV.2.2	ODPADOVÉ VODY.....	46
IV.2.3	ODPADY	46
IV.2.4	HLUK.....	46
IV.2.5	VIBRÁCIE	46
IV.2.6	VYVOLANÉ INVESTÍCIE	47
IV.3	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMÝCH A NEPRIAMÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	47
IV.4	HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK	52
IV.5	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA.....	53
IV.6	POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNOSTI.....	53
IV.7	PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE.....	53

IV.8	VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ.....	53
IV.9	ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI.....	54
IV.10	OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	54
IV.11	POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA	54
IV.12	POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI.....	55
IV.13	ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV	55
V.	<i>POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE .....</i>	<i>55</i>
V.1.	TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU	55
V.2.	VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY	56
V.3.	ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU	57
VI.	<i>MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA.....</i>	<i>57</i>
VII.	<i>DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU .....</i>	<i>57</i>
VII.1	ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV	57
VII.2.	ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU.....	58
VII.3.	ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	58
VIII.	<i>MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU .....</i>	<i>59</i>
IX.	<i>POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV.....</i>	<i>59</i>
IX.I	SPRACOVATELIA ZÁMERU	59
IX.II	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA.....	59

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1 NÁZOV

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, ŠTÁTNY PODNIK
Odštepný závod Piešťany
Nábřežie Ivana Krasku 3/834
921 80 Piešťany

I.2 IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

36 022 047 02

I.3 SÍDLO

Nábřežie Ivana Krasku 3/834
921 80 Piešťany

I.4 MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU OBSTARÁVATEĽA

Ing. Jozefína Slezáková
SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, ŠTÁTNY PODNIK
Odštepný závod Piešťany
Nábřežie Ivana Krasku 3/834
921 80 Piešťany
Tel.: +421 033 7764 111

I.5 MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, ŠTÁTNY PODNIK
Odštepný závod Piešťany
Nábřežie Ivana Krasku 3/834
921 80 Piešťany

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Navrhovaná činnosť predstavuje novú činnosť, ktorej účelom je úprava toku Polhoranka vo vybraných úsekoch, čím bude dosiahnutá ochrana obce Oravská Polhora pred storočným povodňovým prietokom.

Činnosť pozostáva z čiastočnej stabilizácie brehov, miernej úpravy trasy koryta a z navýšenia jestvujúcej úrovne brehov v niektorých miestach.

V zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z., Tabuľka 10 – Vodné hospodárstvo, je navrhované opatrenie zaradené do kategórie Objekty protipovodňovej ochrany, časť B, zisťovacie konanie bez limitu.

II.1 NÁZOV

Oravská Polhora – úprava toku Polhoranka

II.2 ÚČEL

Hlavným účelom stavby je úpravou toku zvýšiť protipovodňovú ochranu obcí Oravská Polhora a Rabča, ktorými Polhoranka preteká, a to navýšením brehov a zastabilizovaním svahov toku. Cieľom plánovanej protipovodňovej stavby je zamedziť škodám v obci Oravská Polhora a priľahlom území počas zvýšených prietokov na toku Polhoranka. Navrhovaná stavba bude slúžiť ako preventívna protipovodňová ochrana s cieľom chrániť stavby, záhrady, infraštruktúru a ostatné pozemky v danom území.

II.3 UŽÍVATEĽ

Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik

II.4 CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Zámer „Oravská Polhora – úprava toku Polhoranka“ je navrhnutý ako nová činnosť zameraná na ochranu obce Oravská Polhora pred storočným prietokom. Zámer vyplýva zo spoločenskej požiadavky ochrany obce, jej majetku a majetku obyvateľov pred povodňami, ktoré spôsobujú na Slovensku značné finančné škody na majetku. Úprava toku Polhoranka predstavuje opatrenie na elimináciu nepriaznivých účinkov povodní v danej lokalite.

Veľké povodne, aj vďaka ktorým bol tento úsek začlenený do plánu manažmentu povodňového rizika, sa v posledných rokoch opakujú čoraz častejšie. Za veľké povodne môžu byť považované tie, z rokov 1996, 2001, 2007, 2009, 2010. Pri týchto povodniach boli postihnuté najmä rodinné domy, ktoré boli zaplavené, ďalej boli poškodené svahy koryta, odplavené kamenné opevnenie či odplavená poľnohospodárska pôda.

Za ďalšiu veľkú povodeň v posledných rokoch môžeme považovať tú, z roku 2016. Vplyvom intenzívnej búrkovej činnosti, v oblasti Oravy a Liptova koncom mája 2016, sprevádzanej prívalovými dažďami a prietrzami mračien, došlo k náhlemu zvýšeniu hladín na viacerých vodných tokoch. V obci Oravská Polhora došlo k rýchlemu vzostupu vodnej hladiny

na toku Polhoranka a postupne aj k vyliatiu vody v lokalite zaústenia vodného toku Dlhá voda. Zaplavená bola miestna komunikácia vedená v súbehu s tokom na pravej strane od sútoku s tokom Dlhá voda až po most na ceste I. triedy č.78. V lokalite od mosta na štátnej ceste po areál Drevoindustrie došlo k zaplaveniu záhrad a pozemkov viacerých rodinných domov vnútornými vodami z povrchového odtoku. Taktiež došlo k vyliatiu vody z koryta vodného toku Šoltýsky potok, ktorý nie je v správe SVP, š. p.

Obr. č. 1 Zaplavené záhrady v obci Oravská Polhora v roku 2009 (zdroj: <https://myorava.sme.sk/c/4942925/junove-povodne.html>, prístupné online 11.1.2019)

Zámer je riešený v jednom variante. Od požiadavky variantného riešenia upustil Okresný úrad Námestovo, odbor starostlivosti o životné prostredie listom 2019/004189 z dňa 28.2.2019 (Vyjadrenie č. 1).

II.5 UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj: Žilinský
Okres: Námestovo
Obec: Oravská Polhora
K. ú.: Oravská Polhora, Rabča
Parcely reg. E:

Úsek č. 1: 6892/2, 6631, 6632, 6892/9, 6892/11, 6892/12, 6892/13, 6892/14, 6892/15, 6487/3, 6892/10

Úsek č. 2: 2936/1, 9683/3, 9488/4, 9487/3, 9488/5, 9487/1, 9363/2, 9363/1, 9155/3, 9155/2, 9683/1, 9488/3, 9488/2, 9683/4, 9683/1, 9683/5, 9806/3, 10041/2, 10040/1, 10040/3, 9806/1, 9806/2, 10041/1, 10041/3, 10043/1, 10043/2, 10047/1, 10144/1, 10145/5, 10145/3, 10145/1, 10344, 10343/3, 10343/1, 10483/1, 10483/4, 10483/3, 10695/1, 10801/2, 10801/1, 10807, 11101, 11272/1, 11272/2, 11624/1, 11784/1, 11784/2, 11889, 12147/2, 12147/1, 12290/1, 12463/1, 12580/1, 12580/2, 12580/3, 12771, 10049/2, 12772/4, 12929/3, 12772/6, 12772/5, 12929/5, 12929/2, 13119, 13221, 13395, 13394, 2936/3

Úsek č. 3: 19763/2, 19435/1, 18920/2, 19354, 19434, 19352, 19350, 19292/2, 19223, 19222, 19215/3, 19215/2, 19215/1, 19214/1, 19214/2, 18921, 20938/4, 18783/3, 2936/4, 18783/1, 18783/2, 18782/1, 18780/2, 18780/4, 18780/1, 18780/3, 18559/1, 18559/2, 18558/1, 18560, 18764/2, 18561, 18463, 18453, 18311/1, 18452, 18310/1, 18310/4, 18310/5, 18310/6, 18310/7, 2936/6, 2936/2, 18159, 18025, 18024, 18023, 2936/7, 17967, 18026, 17434/1, 17434/5, 17434/4, 17292/1, 17031, 17028/1, 17211/1, 17432, 17029/1, 2936/5

Úsek č. 4: 21042, 21125, 21123, 21044/2

Parcely reg. C:

Úsek č. 1: 17171/10 , 17169/1, 1756/1, 369/1, 17169/2, 17171/2, 16244/72, 16761/2

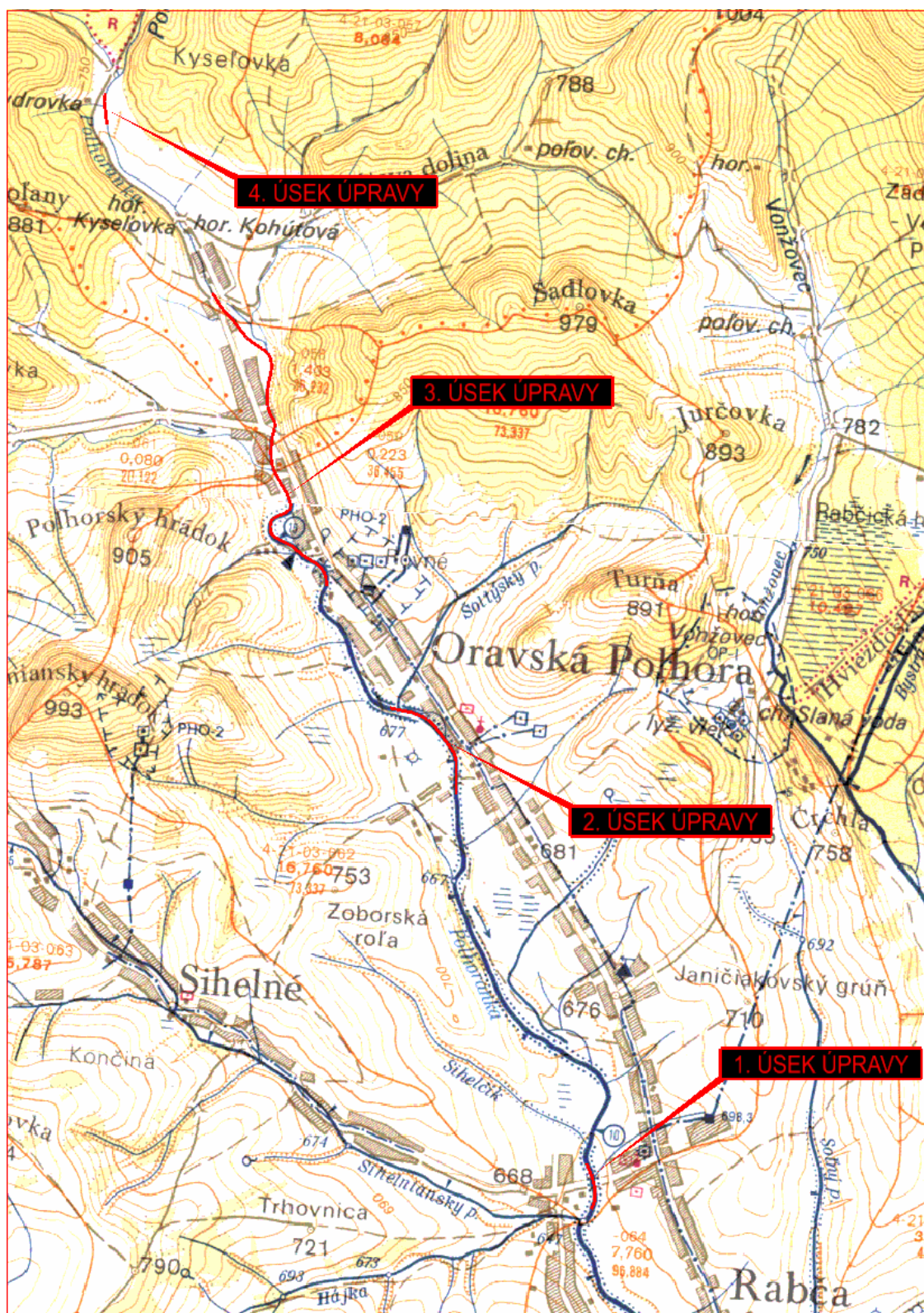
Úsek č. 2: 2936/1, 8694, 9362/3, 9684/2, 9683/2, 10040, 10483/54, 10483/1, 10483/5, 10483/41, 10483/43, 11624/11, 11624/14, 11624/13, 12290/19, 12147/14, 12772/2, 12579/34, 12759/26, 12579/35, 12579/33, 12146/1, 12146/15, 12769/4, 13655/2, 13477

Úsek č. 3: 21056/1, 19435/1, 18920, 19354, 19292, 19223/1, 19222/1, 19215/1, 19214, 18921, 20938/37, 2936/5, 18783/3, 18783/4, 18783/1, 18783/2, 18782, 18780/2, 18780/3, 18559, 18560, 18764/2, 2936/4, 18561, 18311/6, 18310, 18464/2, 18217/36, 18309/1, 18309/2, 18177/2, 18016/1, 18016/46, 17552/4, 17552/6, 2936/3, 18026, 17434/1, 17434/10, 17434/11, 17440/36, 17031, 16774/5, 16774/9, 17030, 16774/6, 16774/1

Úsek č. 4: 21124/1, 21125, 21123/1, 21044/2

Navrhovaná činnosť Oravská Polhora – úprava toku Polhoranka je rozdelená do štyroch úsekov s rôznou dĺžkou. Prvý úsek úpravy sa nachádza v k.ú. obce Rabča a jedná sa o riečny kilometer (rkm) rieky Polhoranky 9,623 – 9,820. Ďalší úsek je medzi rkm 12,750 – 13,656. Tretia časť úpravy bude medzi rkm 14,350 – 16,933. Posledný, štvrtý úsek, je medzi rkm 18,362 – 18,600. Celková dĺžka navrhovanej úpravy toku je 3,924 km. Predmetná stavba sa z hľadiska katastrálneho delenia rozprestiera na území dvoch obcí, a to Oravská Polhora a Rabča. Opatrenia sa budú realizovať prevažne v mieste súčasného koryta, prípadne na brehoch.

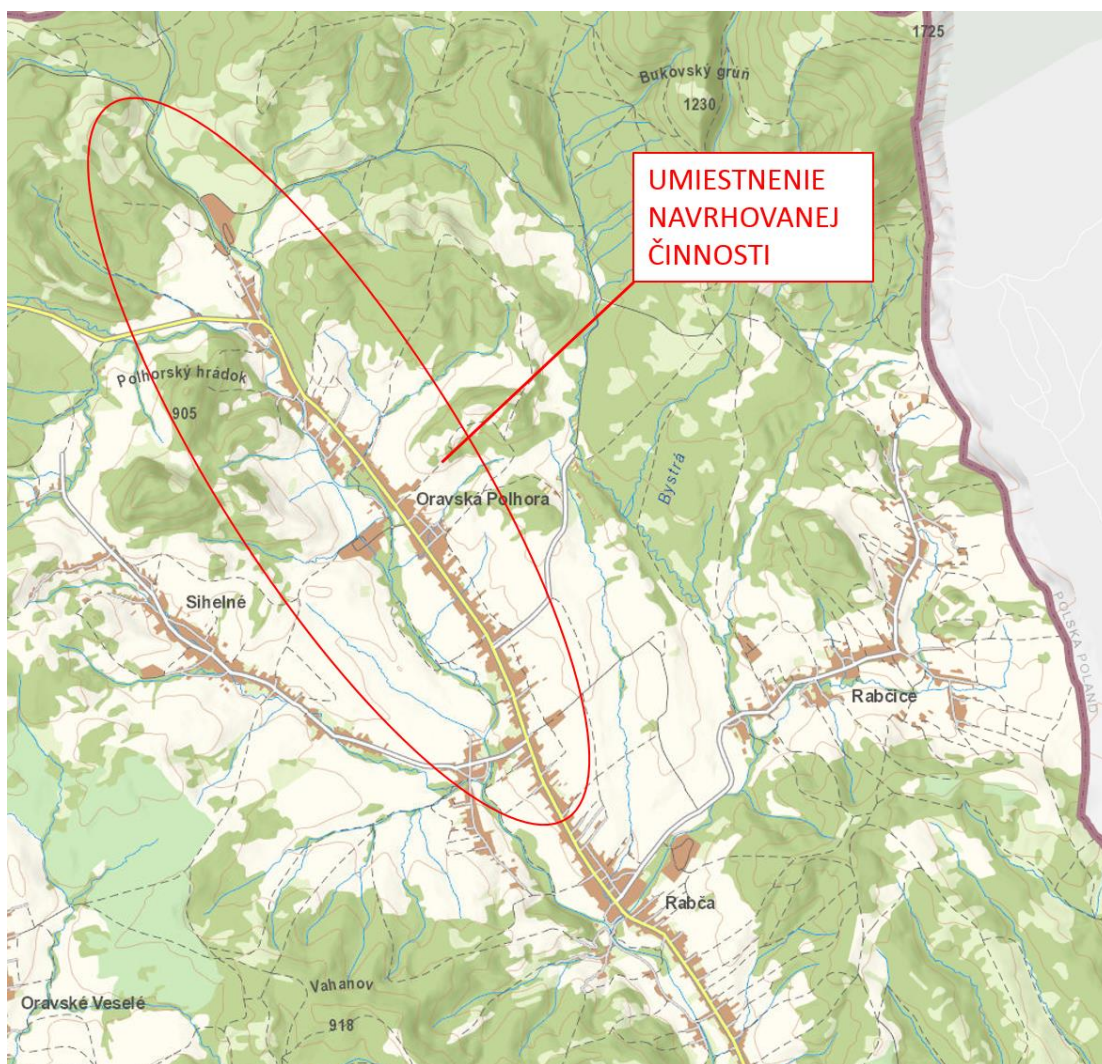

Obr. č. 2 Umiestnenie navrhovanej činnosti (zdroj: <http://geoportal.gov.sk>, prístupné online dňa 18.3.2019)

II.6 PREHĽADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Navrhovaná činnosť Oravská Polhora – úprava toku Polhoranka je situovaná prevažne v súčasnom koryte toku Polhoranka, prípadne na jej brehoch (obr. č. 2).

Obr. č. 3 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk>, prístupné online dňa 13.3.2019)

Podrobnejšie situácie záujmovej oblasti v mierke 1 : 50 000 a 1 : 10 000 sú uvedené v prílohe č. 1 a prílohe č. 2 zámeru.

II.7 TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Predpokladaná doba trvania výstavby je 18 mesiacov. Konkrétne termíny začatia, dokončenia a odovzdania stavby budú určené zo strany objednávateľa a dodávateľovi.

Začiatok výstavby:	01/2021
Koniec výstavby:	06/2022
Začiatok činnosti:	07/2022

II.8 OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Stavba Oravská Polhora – úprava toku Polhoranka je navrhnutá v mieste jestvujúceho toku Polhoranky v katastrálnom území obcí Oravská Polhora a Rabča. Koryto bude upravené na prevedenie storočného prietoku, ktorý sa pohybuje medzi hodnotami $Q_{100} = 125 - 275 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Úpravou toku sa dosiahne jeho stabilita, zvýši sa prietokná kapacita a

zjednoduší sa jeho údržba, čím sa dosiahne vyhovujúci stav na prechod povodňových prietokov a zlepši sa vizuálny dojem začlenenia toku do intravilánu obce. Protipovodňová ochrana je navrhnutá pomocou nábrežných múrov, opevnených svahov a ochranných hrádzi zabezpečujúcich prechod Q_{100} . Celková dĺžka navrhovanej úpravy predstavuje 3,924 km. Vzorové priečne rezy tvoria prílohu č. 3 zámeru.

Pravé aj ľavé brehy budú miestami opatrené opornými múrmi, aby neprišlo k výrazným zásahom do vedľajších pozemkov a zároveň neprišlo k narušeniu okolostojacich budov. Tieto oporné múry boli navrhované len v miestach, kde neboli priestorové pomery na vybudovanie iného druhu protipovodňovej ochrany, najmä v intraviláne obce Oravská Polhora. Oporné múry budú tvoriť prerezávané pilóty a betónová stabilizačná časť. Z návodnej strany bude múr obložený obkladovým kameňom. Sklon návodnej strany oporného múru je navrhnutý 1:10. Zo vzdušnej strany oporného múru bude osadené oceľové zábradlie. Základové pätky týchto oporných múrov budú ochránené kamennou rovinou hrúbky 0,95 m, ktorá zároveň slúži ako čiastočné opevnenie dna. V mieste oporných múrov bude koryto obdĺžnikového profilu. Na vrchu oporného múru bude osadená kamenná hlavica. Výška oporného múru bude navrhnutá na základe 3D modelu podľa povodňových prietokov v jednotlivých úsekoch.

V niektorých miestach budú brehy opevnené ťažkým lomovým kameňom.

Vo všetkých úsekoch bude koryto očistené od náletových krovín. Pozdĺžny sklon toku Polhoranka kopíruje jestvujúci stav. Súčasťou je aj napojenie existujúcich mostných konštrukcií pomocou vtokových a výtokových krídel na navrhovanú úpravu. Pri stanovovaní veľkosti polomerov oblúkov a dĺžky medzipriamok bola snaha rešpektovať ustanovenia technickej normy v čo najväčšom možnom rozsahu. Trasa je vedená v pôvodnom koryte, čomu sú prispôbované polomery oblúkov a dĺžky priamych úsekov. V rámci úpravy toku Polhoranka sa uvažuje s prečistením, odstránením nánosov z koryta pod mostnými konštrukciami.

V prvom úseku sa úprava týka stabilizácie svahov nad a pod mostom pomocou kamenného opevnenia. Svahy od začiatku úseku (ZÚ) po výtokové krídla mosta budú navrhnuté v sklone 1:1,5. Svahy od vtokových krídel mosta po koniec úpravy (KÚ) toku budú v sklone 1:2. ZÚ v tomto úseku je v rkm 9,623 a KÚ v rkm 9,820. V tomto úseku sa bude nachádzať aj rampa slúžiaca na prístup do koryta vodného toku. Je situovaná na pravom brehu v rkm 9,743. Šírka rampy bude 3,0 m. Povrch rampy bude tvoriť kamenná rovinanina z kameňov 300 – 500 kg, hrúbky 0,50 m. Najmenšia veľkosť kameňov bude 0,30 m. Horná hrana kameňov bude nahrubo opracovaná, tak aby vytvorila súvislú plochu. Rovnanina bude ukladaná nasucho s väzbou v pozdĺžnom aj priečnom smere. Medzery budú vyplnené menšími kameňmi. Rampa bude podobne ako opevnenie svahu založená na kamennej pätke. Úsek č. 1 patrí do k.ú. Rabča a dĺžka upravovaného úseku je 197 m.

V druhom úseku budú obidva brehy stabilizované ťažkým lomovým kameňom. ZÚ v tomto úseku je v rkm 12,750 a KÚ v rkm 13,656. Na pravom brehu je dĺžka úpravy 906 m, čo je zároveň celá dĺžka upravovaného úseku. Brehy budú plynulo prepojené na vtokové a výtokové krídla mosta v rkm 12,860. Ľavý breh bude opevnený v dĺžke 215 m od začiatku úpravy úseku. Následne bude opevnenie brehu pokračovať od rkm 13,390 po vyústenie ľavostranného prítoku Šoltýskeho potoka. V tomto úseku je navrhnutá rampa do toku na pravom brehu v rkm 12,910. Jej technické parametre sú totožné ako pri rampe v prvom úseku.

Približne v rkm 13,580 sa nachádza mostný objekt, ktorý v zmysle hydrotechnických výpočtov nepreviedie Q_{100} s 0,5 m bezpečnosťou. Na základe uvedenej skutočnosti sa v rámci úpravy tohoto úseku navrhol nový mostný objekt, pričom SVP, š.p., OZ Piešťany zabezpečí spodnú stavbu tohto objektu a obec Oravská Polhora vrchnú.

Tretí úsek začína v rkm 14,350 obojstranným oporným múrom, vysokým cca 4 m, vzdialeným 8 m od osi toku. Tento múr pokračuje na ľavom brehu až po cestný most v rkm 15,800. Na pravom brehu je oporný múr navrhnutý v dĺžke 430 m. Pod existujúcim limnigrafom bude oporný múr na pravom brehu ukončený. Medzi rkm 14,840 a 15,000 bude pravý breh zastabilizovaný ťažkým kamenným záhozom, čím by sa mali sanovať existujúce nátrže. Následne pokračuje breh bez úpravy. Pod prítokom Dlhá voda bude jestvujúca ochranná hrádza medzi rkm 15,325 – 15,475 nadvýšená na potrebnú úroveň ochrany pred Q_{100} . Sklon svahov je navrhnutý 1:1. Hrádza sa bude sypať na jestvujúcu poľnú cestu. Na ňu nadväzuje smerom proti toku pravostranný oporný múr až po most v rkm 15,800. Pravostranný prítok Polhoranky v rkm 15,562 Dlhý potok bude v mieste ústia zastabilizovaný. Úprava bude po prvý most proti toku Dlhej vody. Realizáciu je potrebné prispôbiť aktuálnym prítokom v prítoku a práce realizovať v období s nižšími prítokmi. V tejto časti úseku č. 3 je protipovodňová ochrana riešená návrhom obojstranných oporných múrov. Podľa požiadavky obce je potrebné zabezpečiť prístup občanom z jednej stany na druhú, na základe čoho bude v rkm 15,575 oporný múr upravený tak, aby naň mohla byť osadená lávka šírky cca 2,5 m. Vrchnú stavbu lávky bude zabezpečovať obec Oravská Polhora. Nad cestným mostom v rkm 15,800 pokračuje oporný múr na pravom brehu v dĺžke 200m. V úseku medzi 16,000 – 16,925 sa na pravostranný oporný múr napojí ochranná hrádza. Táto bude 3 m široká zemná sypaná hrádza s tesnením s úpravou koruny na prechod mechanizmov, z dôvodu údržby hrádze. Sklon svahov je navrhnutý 1:2. Ľavý breh v úseku nad cestným mostom v rkm 15,800 nebude nijako upravovaný. Úsek končí v rkm 16,933 v mieste existujúcej mostnej konštrukcie. Úsek pod týmto mostom bude náležite upravený spevnením pilierov, krídel a v prípade ak to bude technicky možné aj úpravou nivelety dna vodného toku. V tomto úseku sa taktiež nachádzajú rampy slúžiace na prístup do toku na ľavom brehu v rkm: 14,820; 15,225; 15,687 a na pravom brehu v rkm: 14,860; 15,325; 15,710; 16,130; 16,465; 16,880. Celková dĺžka úpravy 3. úseku je 2,583 m. Koniec úpravy sa plynulo napojí na jestvujúce koryto.

Štvrtý úsek má ZÚ v rkm 18,362 a KÚ v rkm 18,600. Časť úseku od ZÚ po rkm 18,442 je riešený stabilizáciou ľavého brehu. Svah ľavého brehu je navrhnutý v sklone 1:1,75. Časť úseku od rkm 18,515 až po KÚ je riešený pravostranným oporným múrom. Oporný múr je vo vzdialenosti 8,0 m od osi vodného toku. Za oporným múrom, zo vzdušnej strany budú vysadené miestne druhy drevín. Celková dĺžka úpravy v 4. úseku je 165 m.

Pozn: V rámci výrobných výborov boli prizvaní aj zástupcovia CHKO Horná Orava, ktorí vzniesli požiadavku na návrh kompenzačných opatrení v podobe hniezdiacich stien a priehlbni (zatápaných počas povodní). Tieto požiadavky boli akceptované zo strany projektanta aj objednávateľa (SVP, š.p.) a sú zapracované do projektovej dokumentácie (príloha č. 5 tohto dokumentu). Prípadné zmeny budú zapracované v ďalších projektových stupňoch.

II.9 ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

Intravilán obce Oravská Polhora je z hľadiska protipovodňovej ochrany rizikový. Opakujúce sa povodne spôsobujú škody na majetku obyvateľov obce. V súčasnosti je čoraz väčší výskyt extrémnych hydrologických javov. V čase intenzívnych zrážok a jarného topenia snehu dochádza k zvýšeniu objemu povrchových vôd, ktoré zvýšia hladinu toku Polhoranka. Koryto v súčasnosti nevyhovuje na prevedenie storočného prietoku a týmto opatrením sa zabezpečí ochrana stavieb v okolí toku Polhoranka a predíde sa škodám na majetku, prípadne na zdraví obyvateľov.

Plánovaná úprava bude slúžiť ako preventívna protipovodňová stavba, ktorá bude chrániť územie intravilánu obce Oravská Polhora pred zaplavením z vodného toku a zároveň bude zabezpečovať protieróziu ochranu svahov a v neposlednej miere zabezpečí zlepšenie estetickú funkcie toku ako súčasti intravilánu obce.

Tok Polhoranka je taktiež zaradený v pláne manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Váhu.

II.10 CELKOVÉ NÁKLADY (ORIENTAČNÉ)

Celkové náklady na stavbu Oravská Polhora - úprava toku Polhoranka predstavujú cca 8 mil. €.

II.11 DOTKNUTÁ OBEC

Oravská Polhora, Rabča

II.12 DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Žilinský samosprávny kraj

II.13 DOTKNUTÉ ORGÁNY

- Obecný úrad Oravská Polhora
- Krajský pozemkový úrad v Žiline
- Okresný úrad v Námestove, odbor starostlivosti o životné prostredie – ako orgán štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia v zmysle zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Okresný úrad v Námestove, pozemkový a lesný odbor
- Okresný úrad v Námestove, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Okresný úrad v Námestove, odbor krízového riadenia
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Žilina
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Námestove
- Štátna ochrana prírody, správa CHKO Horná Orava

Dotknutým orgánom je v zmysle § 3 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov podmieňujú povolenie navrhovanej činnosti.

II.14 POVOĽUJÚCI ORGÁN

Povoľujúcim orgánom je v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie obec alebo orgán štátnej správy príslušný na vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov. V zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov sa pripravovaná stavba môže realizovať iba podľa stavebného povolenia stavebného úradu. Stavebným úradom podľa zákona č. 103/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. (117, ods. 1) je obec.

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v § 61 písm. c) určuje, že špeciálnym stavebným úradom vo veciach vodných stavieb je Okresný úrad životného prostredia.

V tomto prípade je povoľujúcim orgánom okresný úrad v Námestove, odbor starostlivosti o životné prostredie.

II.15 REZORTNÝ ORGÁN

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd

II.16 DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Navrhovaná činnosť vyžaduje nasledovné povolenia:

- Územné rozhodnutie podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- Povolenie stavby podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
- Povolenie stavby podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Povolenie na osobitné užívanie vôd podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)
- Rozhodnutie o užívaní stavby (kolaudačné rozhodnutie).

II.17 VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

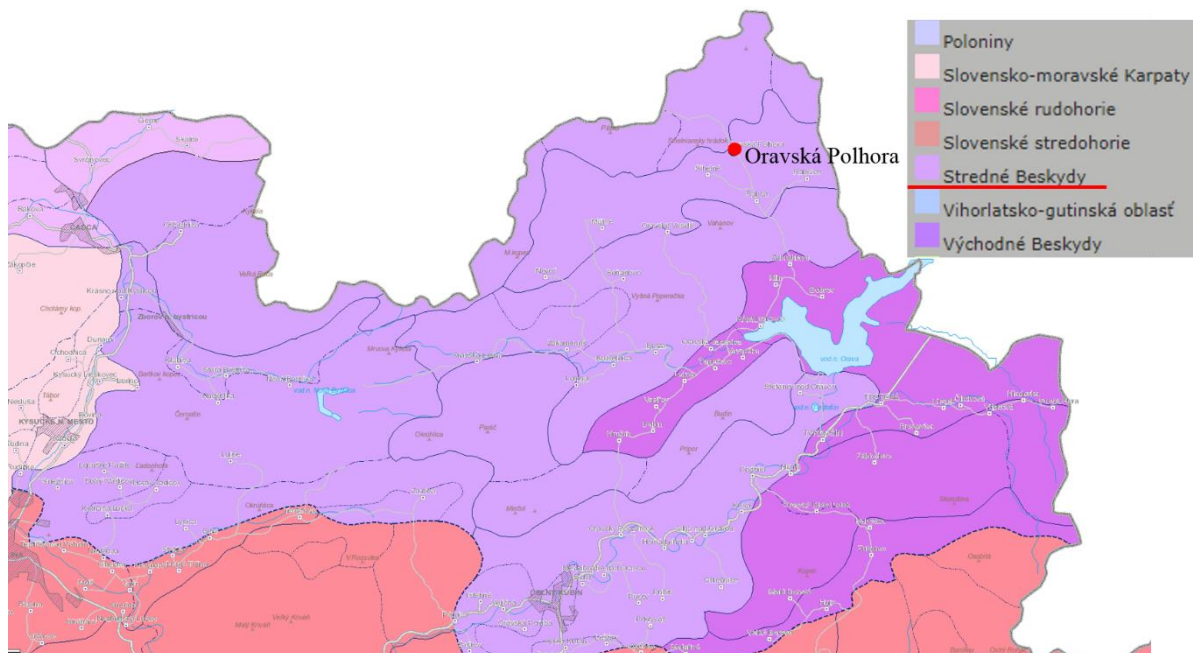
Dotknuté územie síce hraničí s Poľskom, avšak vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti sa nepredpokladá jej vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

III.1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

III.1.1 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Katastrálne územie obce Oravská Polhora sa nachádza v Žilinskom kraji, v severnej časti okresu Námestovo. Podľa geomorfologického členenia (Mazúr, Lukniš - 1986) patrí záujmové územie do provincie Západných Karpát, subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty a do oblasti Stredných Beskýd. Z geografického hľadiska leží Oravská Polhora v Podbeskydskej brázde. Priemerná nadmorská výška v obci je 686 m n. m.

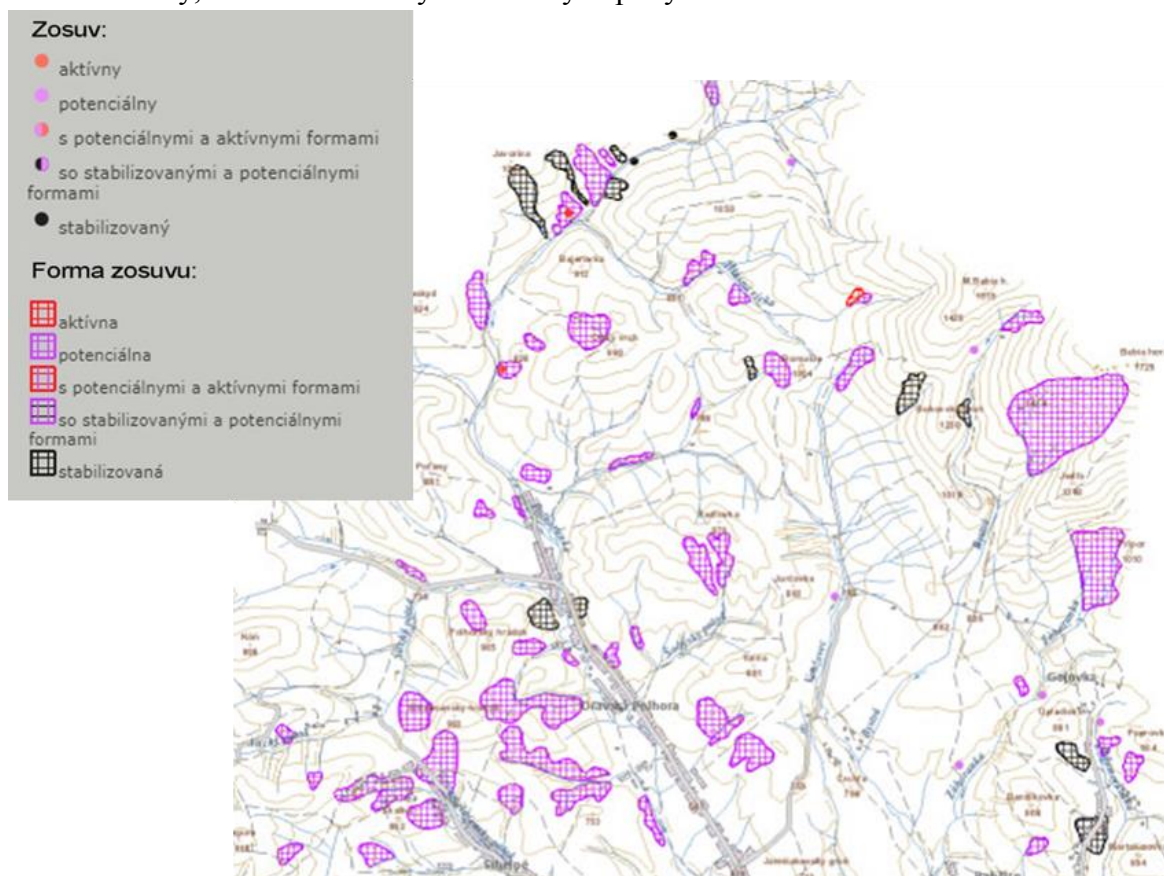
Obr. č. 4 Geomorfologické členenie v k.ú. Oravská Polhora, zdroj: <http://apl.geology.sk/temapy/> prístupné online dňa 15.2.2019)

III.1.2 GEOLOGICKÉ POMERY

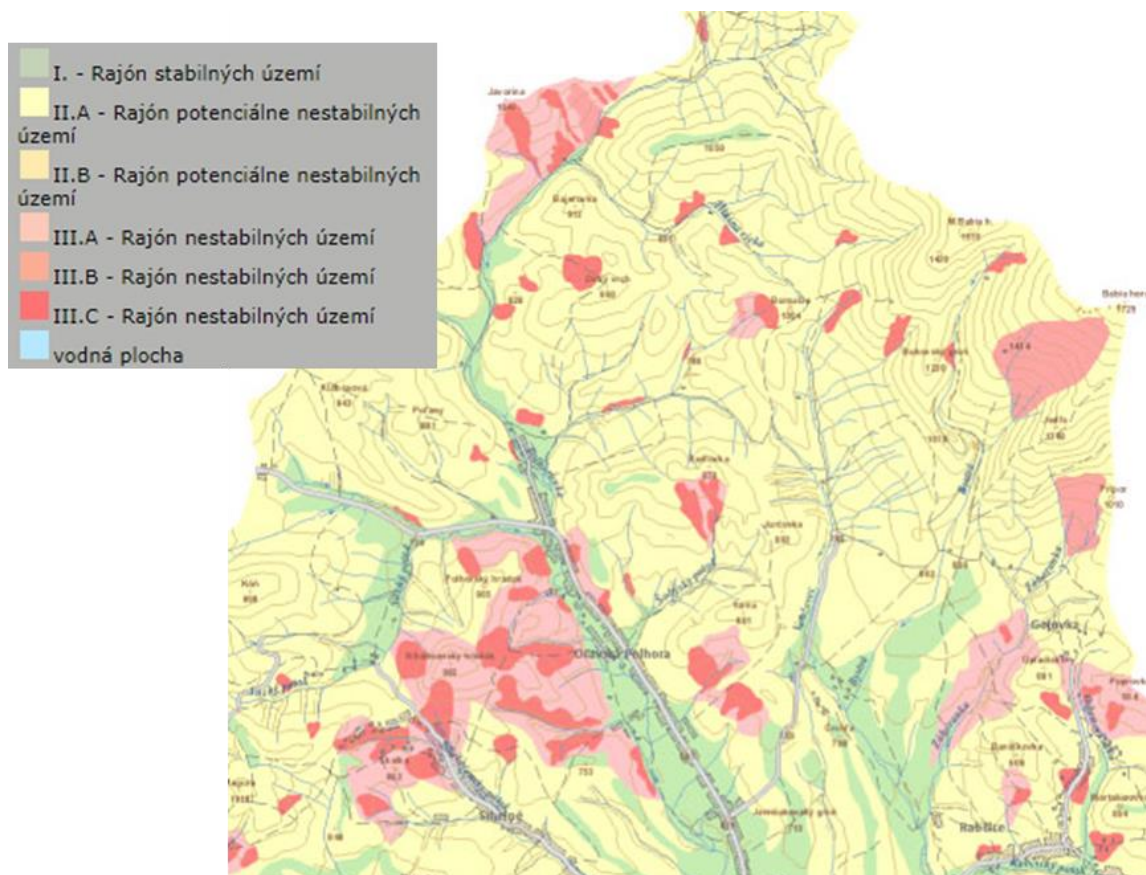
V mieste budúcej výstavby zatiaľ nebol realizovaný inžiniersko-geologický prieskum, avšak pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie bude vyhotovený.

Masív Babej hory z geologického hľadiska patrí vonkajšiemu flyšovému oblúku západokarpatskej sústavy. Stratigraficky je z najväčšej časti starotret'ohorného veku a bol sformovaný v sávskej fáze alpínskeho vrásnenia na rozhraní paleogénu a neogénu.

V štvrtohorách bolo územie zasiahnuté ľadovcami, takže dnešnú podobu dostalo až po ústupe ľadovca. Celá oblasť patrí k tzv. magurskému flyšu, tektonickej jednotke bystrickej, ktorá je zastúpená v spodnom oddiele vrstvami solánskymi a belovežskými, vo vrchnom oddiele zlínskymi. Najväčšiu plochu v území zaberajú zlínske vrstvy, ktoré sú prevažne ílovcovité, len ojedinele sa v nich nachádzajú niekoľko metrov mocné pásma s prevahou pieskovca. Ílovce sú niekoľko metrov mocné, na odkryvoch sú zväčša tvrdé. Pieskovce sú jemne až stredne zrnité. Solánske vrstvy predstavujú vo všeobecnosti pieskovcový vývoj spodného oddielu paleogénu a sú zastúpené pieskovecami babiahoského typu. Pieskovce sú zväčša jemné až stredné, zriedkavejšie aj hrubo zrnité, šedé, vápnité. Z hľadiska náchylnosti na svahové deformácie sa územie nachádza v rajóne nestabilných území. (obr. č. 4). Evidované sú zosuvy aktívne, stabilizované a aj potenciálne (ŠGÚDŠ, <http://apl.geology.sk/atlassd>). Ako ukazuje obrázok č. 5, potenciálne ohrozené zosuvmi sú aj ďalšie lokality, okrem evidovaných svahových pohybov

Obr. č. 5 Svahové deformácie v k.ú. Oravská Polhora (zdroj: <http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>, prístupné online dňa 14.1.2019)

Obr. č. 6 Potenciálne ohrozené územia svahovými pohybmi v k.ú. Oravská Polhora (zdroj: <http://apl.geology.sk/geofond/atlassd/>, prístupné online dňa 14.1.2019)

Hodnotené územie sa nachádza v oblasti nízkeho, až žiadneho radónového rizika.

Legenda

Radónové riziko - referenčné plochy

OAR - objemová aktivity radónu [kBq/m³]

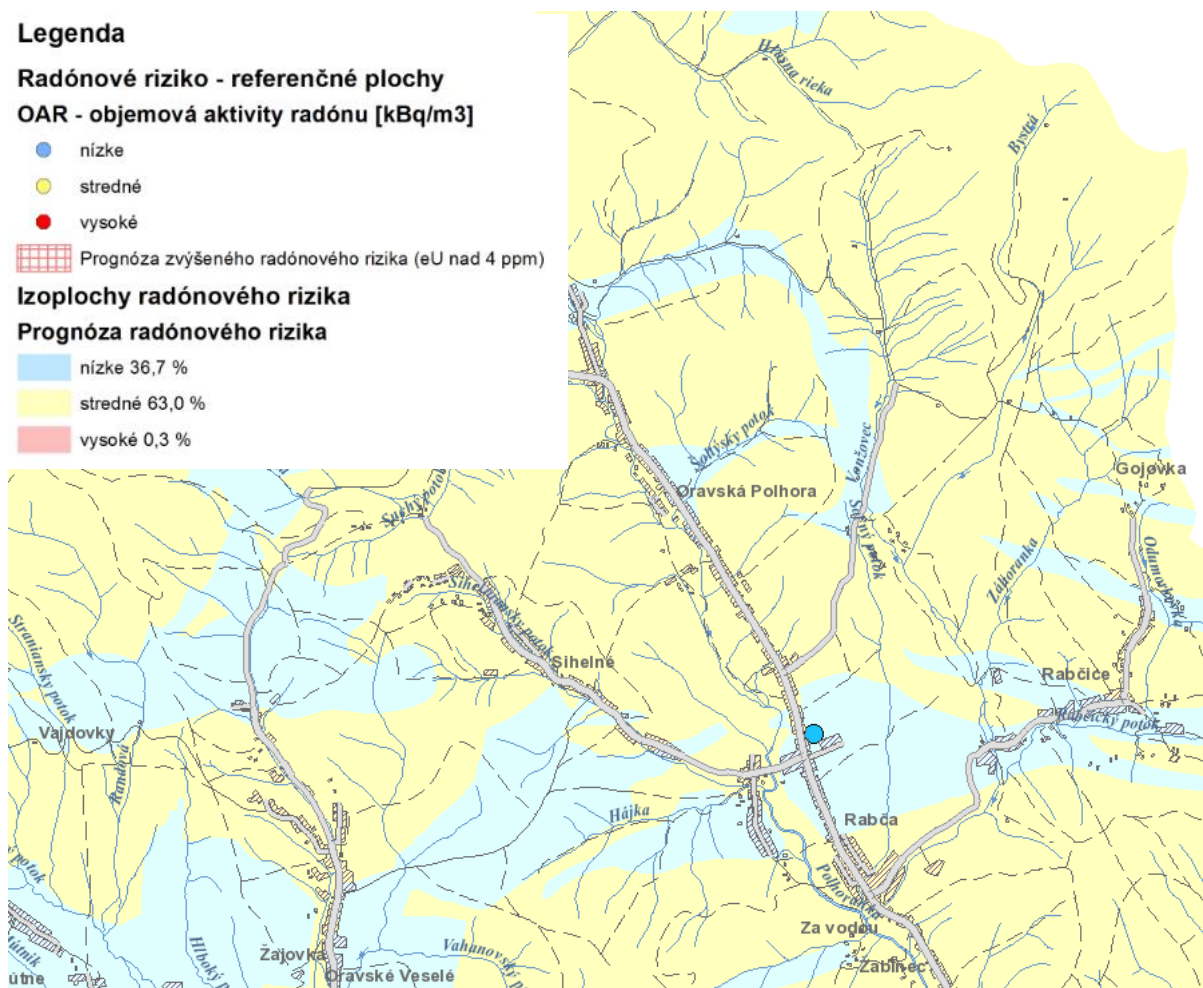
- nízke
- stredné
- vysoké

Prognóza zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm)

Izoplochy radónového rizika

Prognóza radónového rizika

- nízke 36,7 %
- stredné 63,0 %
- vysoké 0,3 %

Obr. č. 7 Radónové riziko v k.ú. Oravská Polhora, (zdroj: <http://apl.geology.sk/radio/> prístupné online dňa 15.2.2019)

III.1.3 HYDROLOGICKÉ POMERY

Povrchové vody

Z hydrologického hľadiska patrí predmetné územie do povodia Váhu, čiastkové povodie rieky Oravy, hydrologické poradie toku Polhoranka je 4–21–03–054. Pre analýzu protipovodňovej ochrany predmetného územia sú smerodajné hydrologické údaje zo stanice Oravská Polhora v rkm 14,800.

Tabuľka 1: Priemerné mesačné a extrémne prietoky (m³.s⁻¹), zdroj: Hydrologická ročenka SHMÚ, 2010)

Tok: Polhoranka		Stanica: Oravská Polhora										riečny kilometer: 14,80	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Q _m	0,572	0,465	1,514	1,853	6,241	3,071	2,409	2,410	3,890	0,836	0,795	1,221	2,117
Q _{max} 2010	67,50			(17/05)			Q _{min} 2010	0,387			(15/02)		
Q _{max} 1986 - 2009	129,80			(28/06-2009)			Q _{min} 1986 - 2009	0,116			(05/01-1992)		

Použité skratky:

- Q_m - priemerné mesačné prietoky sú aritmetickým priemerom priemerných denných prietokov [$m^3.s^{-1}$] za mesiac, trinásta hodnota, zvýraznená tučným písmom, predstavuje hodnotu priemerného ročného prietoku v danom roku,
- $Q_{max\ 2010}$ - najväčší kulminačný prietok [$m^3.s^{-1}$] v roku 2010,
- $Q_{max\ 1986-2009}$ - najväčší kulminačný prietok [$m^3.s^{-1}$] vyhodnotený v doterajšom (uvedenom) období pozorovania,
- $Q_{min\ 2010}$ - najmenší priemerný denný prietok [$m^3.s^{-1}$] v roku 2010,
- $Q_{min\ 1986-2009}$ - najmenší priemerný denný prietok [$m^3.s^{-1}$] vyhodnotený v doterajšom (uvedenom) období pozorovania.

Riečnu sústavu Oravskej Polhory predstavuje rieka Polhoranka, ako hlavný tok, ktorá sa spolu s prítokmi vlieva do Oravskej priehrady. V minulosti bola rieka využívaná na splavovanie dreva. Z podpovrchových vôd sú pre Oravskú Polhoru významné pravé naftové solanky. Prameň solanky (slanej vody) obsahuje značné množstvo železitých, jódových, brómových a lítiových solí. Predstavuje jeden z najviac mineralizovaných prameňov na Slovensku. Kvalita liečivej slanej vody bola mnohými odborníkmi prirovnávaná k svetoznámych liečivým vodám vo Florencii, alebo Karlových varoch.

Pre účel vypracovania dokumentácie pre územné rozhodnutie boli vyžiadané aktuálne hydrologické údaje vo viacerých relevantných profiloch na toku Polhoranka. Tieto tvoria prílohu č. 4 zámeru.

Podzemné vody

Podzemné vody sú priamo napojené na hladinu toku Polhoranka, ktorá ich drénuje z okolitého prostredia.

Územie katastra sa nachádza vo flyšovom komplexe, v ktorom možno rozlíšiť tri hĺbkové pásma s odlišným charakterom priepustnosti: pásmo podpovrchového rozvoľnenia, prechodné pásmo otvorených puklín a najhlbšie pásmo s otvorenými ojedinelými puklinami. Prvé pásmo siaha väčšinou do hĺbky 30 – 50 m. Za hlavný kolektor podzemných vôd vo flyšovom území možno pokladať predovšetkým zónu svahových uloženín a podpovrchového rozvoľnenia hornín. Územie budované flyšom je charakterizované prevažne plytkým obehom podzemných vôd. Pramenné vývery majú v priemere malú výdatnosť, ktorá citlivo reaguje na zrážky. Pre Oravskú Polhoru sú významné z podpovrchových vôd pravé naftové solanky. Prameň solanky obsahuje značné množstvo železitých, jódových, brómových a lítiových solí (30 – 100 g/l). Striedanie ílovcov a málo priepustných pieskovcov vytvára z flyšového súvrstvia vcelku málo priepustný až nepriepustný komplex. Preto sú podzemné vody viazané len na zónu zvetrávania alebo zriedkavo na tektonické poruchy.

Súčasťou k.ú. je aj ďalší rajón reprezentovaný sedimentárnym neogénom nížin a pahorkatín, ktorý je vcelku bohatší na podzemné vody. Tie sa akumulujú v sypkých sedimentoch neogénnych súvrství.

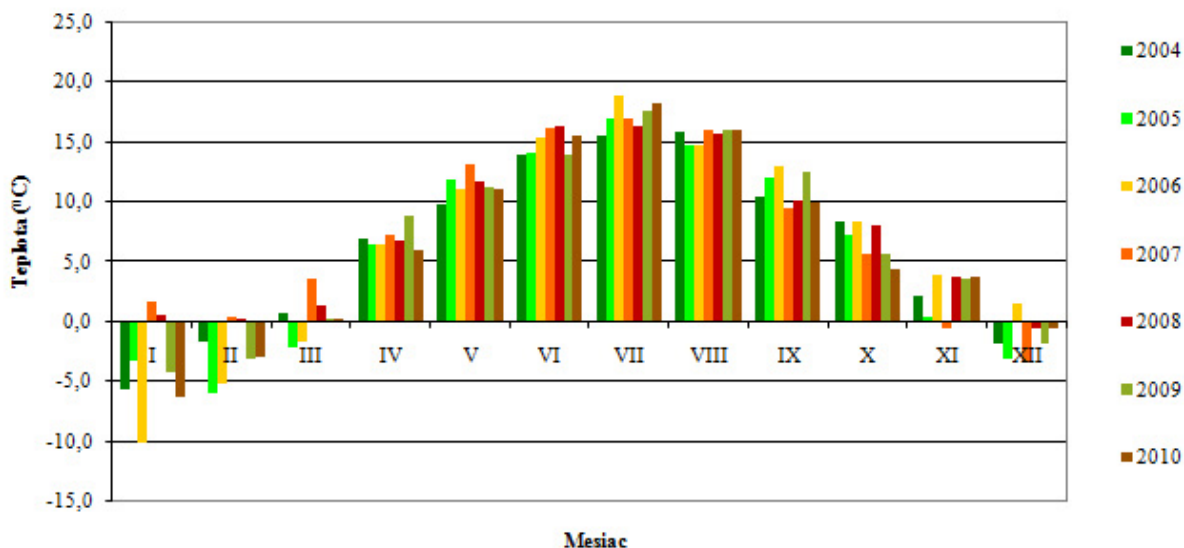

III.1.4 KLIMATICKÉ POMERY

Teplota

Horský masív Babej hory už svojou geografickou polohou a reliéfom dáva podmienky zvláštnej klíme. Územie Oravskej Polhory leží v chladnej oblasti. Priemerné ročné teploty dosahujú vo vrcholových polohách územia v nadmorských výškach 1450 - 1725 m n. m. 2 °C (Merganič a i., 2003) a 6,6 °C v nižších polohách. Najchladnejším mesiacom v roku je január s priemernými teplotami vzduchu za roky 2004 až 2010 -3,9 °C, pričom v roku 2006 bola nameraná najnižšia teplota v tomto mesiaci -10 °C a v roku 2007 najvyššia teplota a to 1,7 °C. Veľká členitosť reliéfu na území obce spôsobuje v zimných mesiacoch vznik teplotných zvrátov - inverzií. Najteplejšie obdobie je v mesiaci júl, kedy priemerné teploty vo vrcholových polohách dosahujú hodnotu 10 °C (Merganič a i., 2003), v nižších polohách 17,2 °C.

Teplota vzduchu sa za jednotlivé obdobia rokov postupne zvyšuje. Od roku 1901 až po rok 2007 sa teplota vzduchu na území obce Oravská Polhora zvýšila o 3,2 °C.

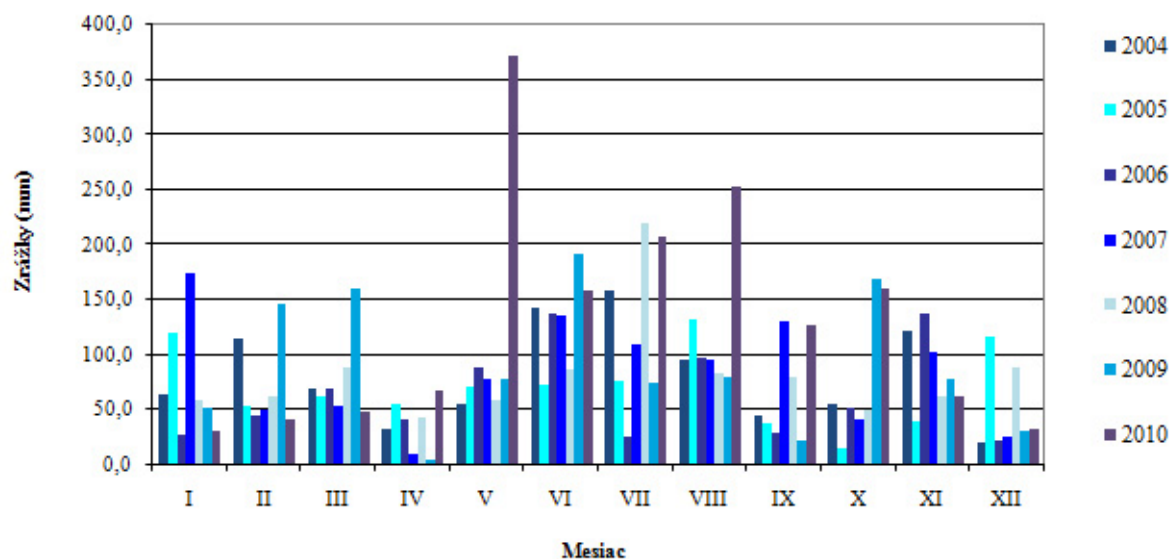

Obr. č. 8 Priebeh mesačných teplôt v rokoch 2004 – 2010 na území obce Oravská Polhora

Zrážky

Oblasť Oravskej Polhory je veľmi bohatá na zrážky. Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje na vrchole Babej hory okolo 1 400 mm (Merganič a i., 2003) a ani v obci Oravská Polhora neklesá hlboko pod 1 000 mm (najnižšia hodnota 758 mm v roku 2006). V ročnom rozdelení najviac zrážok spadne v letných mesiacoch jún - august, a to hlavne vďaka výdatným búrkovým lejakom. Najmenej zrážok spadne v mesiacoch december - apríl, a to zväčša vo forme snehu. Výnimkou je mesiac január v roku 2007 kedy padlo 173, 6 mm zrážok. V rokoch 2009 až 2010 dochádza k zvyšovaniu množstva zrážok, keď suma zrážok bola v roku 2009 – 1071,9 mm a v roku 2010 – 1550,9.

Prvé sneženie sa začína priemerne v polovici októbra, posledné začiatkom mája. Snehová pokrývka trvá v priemere 5 mesiacov. Priemer maximálnej snehovej pokrývky sa v závislosti od nadmorskej výšky pohybuje od 80 - 160 cm (Merganič a i., 2003).

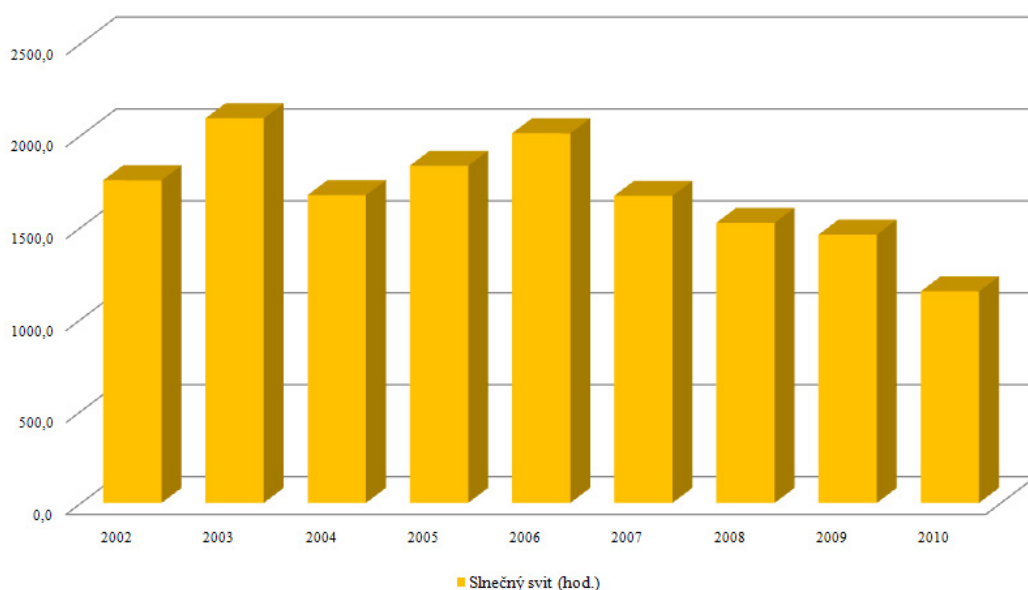
Obr. č. 9 Priebeh mesačných zrážok v rokoch 2004 – 2010 na území obce Oravská Polhora

Veternosť

Veterný režim územia je takisto pomerne zložitý. Hrebeň masívu Babej hory zachytáva najmä severné a severozápadné vetry od mora, ktoré spôsobujú drsnosť zimy a ochladzujú leto. Na bezvetrie pripadá v letných mesiacoch 37 dní, v zime 25 dní (Merganič a i., 2003). Podružné maximum patrí SZ, S a JV prúdeniu vzduchu. Minimum pripadá na S a SV prúdenie vzduchu.

Slnečný svit

Najnižšia hodnota slnečného svitu bola v roku 2010 v rámci obdobia 2002-2010 (obr. č. 10) a najvyššia v roku 2003 (2091,7 hodín). Hodnoty slnečného svitu majú stúpajúcu tendenciu z roku 2002 na rok 2003, v rokoch 2003 – 2004 bol zaevidovaný pokles slnečného svitu. Od roku 2003 – 2006 opäť nastal nárast priemerného ročného slnečného svitu a od roku 2007 až 2010 dochádza opätovne k zníženiu slnečného svitu.

Obr. č. 10 Hodnota slnečného svitu na území obce Oravská Polhora v rokoch 2002 – 2010 v hod.

III.1.5 PÔDNE POMERY

Pôdne pomery sú rozmanité v závislosti od polohy a nadmorskej výšky. Rozhodujúci význam na pôdotvorné procesy má v rovinatom a mierne zvlnenom reliéfe voda. Z pôdných druhov sa tu vyskytujú najmä ťažšie hlinité pôdy a ľahšie piesočnato-hlinité pôdy. Najrozšírenejším pôdotvorným substrátom sú flyšové bridlice a pieskovce. Na pôdotvornom substráte sa vyvinuli prevažne kambizeme rôznych podtypov (75,4%). Významnejšie sú zastúpené pseudogleje, gleje, rendziny, podzoly a fluvizeme. Vo vyšších nadmorských výškach s vrchovinovým až hornatinovým typom reliéfu sa vyskytujú kyslé variety kambizemí – kambizeme modálne (www.podnemapy.sk). Nepriepustný flyšový podklad podmienil na mnohých miestach vznik organozemí, na ktoré sa viažu rašelinné biotopy charakteru vrchovísk, slatinných rašielín alebo prechodných rašielín.

III.1.6 FLÓRA, VEGETÁCIA A FAUNA

Fytogeografické členenie

Z hľadiska členenia Slovenska na fytogeografické oblasti patrí záujmové územie do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu západobeskydskej flóry (Beschidicum occidentale), okresu Západné Beskydy (Futák, 1980).

Potenciálna prirodzená vegetácia

Podľa mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocký, 2002) sú v území prirodzené nasledovné lesy:

- Bukové a jedľovo-bukové lesy
- Jedľové a jedľovo-smrekové lesy
- Smrekové lesy čučoriedkové
- Jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy) – popri potoku Polhoranka.

Reálna vegetácia

Reálnu vegetáciu záujmového územia a jeho okolia tvoria lesné porasty. Najrozšírenejšou skupinou lesných typov je buková jedlina, jedľová bučina, jedľová bučina so smrekom. Z pôvodného drevinového zloženia lesov v okolí záujmového územia prevláda smrek (*Picea abies*) s rôznym percentom primiešania: jedle bielej (*Abies alba*), smrekovca opadavého (*Larix decidua*) a borovice lesnej (*Pinus silvestris*). Jedľa bola v pôvodných lesných porastoch v minulosti viac rozšírená v zmesi spolu so smrekom a bukom lesným (*Fagus sylvatica*). V dôsledku hospodárskych zásahov bolo jej pôvodné zastúpenie významne znížené. V súčasnosti sa jedľa vyskytuje vtrúsená spolu s bukom v porastoch smrekov. Jedľovo-bukový a smrekovo-bukovo-jedľový lesný vegetačný stupeň sú optimálne pre jej rozšírenie.

Ojedinele sa v porastoch v okolí záujmového územia vyskytuje aj javor horský (*Acer pseudoplatanus*), breza (*Betula sp.*), topoľ osika (*Populus tremula*) v mladinách a na rúbaniskách vrba rakyta (*Salix caprea*), na potočných alúviách jelša sivá (*Alnus incana*) a rôzne druhy vrb (*Salix sp.*), v smrečinách sa nachádza aj jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). Okrem toho sa popri cestách a na trávových porastoch vyskytujú: trnka obyčajná (*Prunus spinosa*),

lieska obyčajná (*Corylus avellana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), hlohy (*Crataegus sp.*) a pod.

Lesné porasty sú v často poškodené biotickými škodlivými činiteľmi, napr. lykožrútom, podpňovkou, ale aj ohryzom zveri a pastvou dobytku. Z abiotických činiteľov poškodzujú lesné porasty v posledných rokoch klimatické javy ako silný vietor, sneh, ale aj podmáčanie.

Biotopy

Z biotopov sa v záujmovom území a jeho okolí nachádzajú:

- Ls5 Bukové a zmiešané bukové lesy
  - Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy 9130
- Ls8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy
- Ls9 Smrekové a zmiešané smrekové lesy
  - Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové 9410.

Fauna

Voľne žijúce živočíchy záujmového územia patria do eurosibírskej podoblasti palearktiskej zóny a podľa zoogeografického členenia Slovenska (Čepelák, 1980) prináležia do vonkajšieho obvodu Západných Karpát (Beskydský okrsk západný). Z hľadiska výškovej zonácie sa v opisovanom území vyskytujú podhorské (submontánne) a horské (montánne) druhy. Nasledujúca charakteristika fauny vychádza z údajov evidovaných Správou CHKO Horná Orava.

Bezstavovce

Bezstavovce predstavujú významnú a početnú skupinu fauny tejto oblasti. Vývojovo najnižšie z opisovanej skupiny živočíchov sú postavené mäkkýše. Z nich je v záhradách častý slimák záhradný (*Helix pomatia*), v lesoch je bežný slimák škvrnitý (*Arianta arbustorum*), ena horská (*Ena montana*), vretienka obyčajná (*Laciniaria biplicata*), rebrovček jablčastý (*Discus rotundatus*). Zo sliníakov je známy slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), pod kameňmi sa nachádza slizniak stromový (*Lehmania marginata*), na smetiskách a najmä v kompostoch v obci aj slizniak veľký (*Limax maximus*), vyskytuje sa aj slizniak pásavý (*Limax cinereoniger*) a slizniak sieťovaný (*Deroceras verticillatum*).

Početnosťou, pestrosťou foriem a životných prejavov bohatá je skupina všadeprítomného hmyzu, najmä hmyzu v blízkosti vôd, kde vo veľkom množstve podvečer lietajú imága podeniek, pošvatiek, potočníkov a zástupcovia dvojkrídleho hmyzu. Z týchto živočíchov sú pre záujmové územie charakteristické napr.: *Gammarus fossarum*, *Rhithrogena semicolorata*, *Ecdyonurus venosus*, *Baetis rhodani*, *Perla marginata*, *Perla grandis*, *Dinocras cephalotes*, *Brachycentrus seticornis*, *Perla intricata*, *Odonocerum albicorne*, *Brachycentrus montanus*, *Rhyacophila evoluta*, *Hydropsyche silfrenii*. Z dvojkrídlencov sú dokumentované druhy z čeľadí *Chironomidae* a *Dixidae*. Z vážok sa v blízkosti vôd vyskytuje šidlovka pásiková (*Lestes sponsa*), šidielko červené (*Pyrrhosoma nymphula*), šidielko (*Ischnura pumilio*), šidielko obyčajné (*Coenagrion puella*), šidlo (*Aeschna juncea*), vážka červená (*Sympetrum sanguineum*), vážka (*Sympetrum danae*). Z ďalších skupín hmyzu sa možno na lúčach vidieť kobyľku zúbkatú (*Polysarcus deñticauda*), kobyľku svrčivú (*Tettigonia cantans*),

koníka lúčneho (*Chorthippus montanus*) a koníka zeleného (*Omocestus viridulus*), ale aj mravce, včely a čmele.

Bohaté spoločenstvá entomofauny sa vyskytujú aj v lesoch. V smrečinách je hojný lykožrút smrekový (*Ips typographus*), lykožrút lesklý (*Pityogenes chalcographus*), lykokaz malý (*Polygraphus polygraphus*), lykokaz smrekový (*Deñdroctonus micans*), *Ips amitinus*,

Pityophthorus pityographus, v jedlinách lykožrút jedľový (*Pityokteines curvidens*). Početné, ale menej známe sú druhy *Xylechinus pilosus*, *Phthorophloeus spinulosus*, *Hylurgops palliatus*, *Hylurgops glabratus*, *Dryocoetes autographus*. Potenciálnym, lokálnym škodcom smrekových sadeníc je *Hylastes cunicularius*. V dreve oslabených smrekov sa vyvíjajú larvy drevokaza čiarkovaného (*Tripodeñdron lineatum*). Požieraním ihlíc stromov škodia húsenice

obaľovača smrekového (*Epinotia tedella*), piliarky smrekovej (*Pristiphora abietina*) a nebezpečným škodcom ihlíc v období premnoženia je mníška obyčajná (*Lymantria monacha*).

K druhom hmyzu, ktoré sú v lesných porastoch Hornej Oravy prospešné patria: mravec hôrny (*Formica rufa*), hnilobožrút smrekový (*Lonchoea seitneri*), lumčík lykožrútový (*Coeloides bostrichorum*), drabčíky (*Quedius laevigatus*, *Placusa tachyporoides*), bystruška mníšková (*Parasetigena agilis*). Pod kôrou stromov sa v horských lesoch Oravských Beskýd vyvíjajú viaceré vzácne druhy chrobákov, najmä fúzačov a krasoňov (*Cornumutilla quadrivittata*, *Tragosoma depsarium*, *Pachyta lamed*, *Eurythyrea austriaca*). Na lúkach, poliach a aj v zastavanom území obce sa vyskytujú ďalšie druhy bystrušiek (*Carabus coriaceus*, *Carabus violaceus*, *Carabus concellatus*) a tiež behúnik lesklý (*Bembidion lampros*), utekáčik obyčajný (*Pterostichus vulgaris*), svižník poľný (*Cicindela campestris*), svižník lesný (*Cicindela silvicola*) a aj zástupcovia motýľov, napr. babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka pávooká (*Nymphalis io*) a mnohé iné.

Ryby

Najrozšírenejším zástupcom ichthyofauny na sledovanom území je pstruh potočný (*Salmo trutta m. fario*). V potokoch sa v pokojnejších vodách vyskytujú: hlaváč pásoplutvý (*Cottus poecilopus*), hlaváč obyčajný (*Cottus gobio*), početná je čerebl'a obyčajná (*Phoxinus phoxinus*), v úkrytoch pod kameňmi sa skrýva slíž obyčajný (*Barbatula barbatula*). Z ďalších druhov je tu charakteristický lipen tymiánový (*Thymallus thymallus*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*), jalec obyčajný (*Leuciscus leuciscus*), ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*), hrúz škvrnitý (*Gobio gobio*), ostriež riečny (*Perca fluviatilis*).

Plazy

Plazy sú zastúpené jaštericou obyčajnou (*Lacerta agilis*) a jaštericou živorodou (*Lacerta vivipara*), ktorá obýva často vlhké prostredie rašelinísk. Čel'ad' slepúchovitých reprezentuje slepúch lámavý (*Anguis fragilis*). Z hadov sa v záujmovom území vyskytuje vretenica obyčajná (*Vipera berus*), aj čierna forma vretenice (*Vipera berus morpha prester*) a užovka obyčajná (*Natrix natrix*).

Obojživelníky

Z obojživelníkov patria k najpočetnejším a najrozšírenejším druhom v záujmovom území: skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), ktorej výskyt je častý na lúkach a poliach a aj v blízkosti sídelnej časti k. ú., pretože tieto druhy sa na jar kladú vajčka

v rôznych mlákach. V mlákach na poľných cestách, v rigoloch a iných miestach naplnených vodou sa vyskytuje kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Z mlokov sú v skúmanom území zaznamenané: mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok vrchovský (*Triturus alpestris*) – zaradený medzi vzácne a ohrozené živočíchy Slovenska. Vo vlhkých lesoch a v lesných studničkách možno nájsť aj jediného zástupcu salamandier u nás, salamandru škvrnitú (*Salamandra salamandra*).

Vtáky

Najpočetnejšiu skupinu stavovcov predstavujú vtáky. Pri vodných tokoch sa vyskytuje trasochvost horský (*Motacilla a cinerea*) a trasochvost biely (*Motacilla alba alba*), ktorý je bežný aj v sídelnom prostredí, teda aj v záujmovom území. V okolí horských potokov má biotopy vodnár obyčajný (*Cinclus cinclus*), ale aj rybárik riečny (*Alcedo atthis*), škorec veľký (*Sturnus vulgaris*). V nižších polohách je možné vidieť aj kačicu divú (*Anas platyrhynchos*), volavku popolavú (*Ardea cinerea*). Na vlhkých lúkach a močiaroch hniezdi ľabtuška lúčna (*Anthus pratensis*). V bezprostrednom okolí ľudských obydli sa vyskytujú najmä: vrabec domový (*Passer domesticus*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), beloritka obyčajná (*Delichon urbica*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), dážďovník tmavý (*Apus apus*), žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*), sýkorka veľká (*Parus major*), trasochvost biely (*Motacilla alba alba*), kanárik poľný (*Serinus serinus*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), stehlík konopiar (*Carduelis cannabina*), straka obyčajná (*Pica pica*), drozd čvíkotavý (*Turdus pilaris*), kavka tmavá (*Corvus monedula*). Lúky, pasienky a polia predstavujú biotopy pre druhy: strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), vrana čierna (*Corvus corone*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*) a ďalšie. Z nespevavcov sa na poliach a na drevinách v extraviláne vyskytuje sokol myšiár (*Falco tinnunculus*), sova myšiarka ušatá (*Asio otus*) obsadzujúca staré stračie a vranie hniezda. Na lúkach je možné podľa zvukových prejavov identifikovať prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*), prípadne aj chrapkáča poľného (*Crex crex*), ktorý patrí k celosvetovo ohrozeným druhom vtákov.

Druhovú zastúpenie vtákov v lesných porastoch je tiež veľmi bohaté. Z dravcov je hojný myšiak hôrny (*Buteo buteo*), vzácnejší sú jastrab veľký (*Accipiter gentilis*) a jastrab krahulec (*Accipiter nisus*) obývajúci najmä mladšie husté smrečiny a tiež aj sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*). Z lesných kurovitých vtákov v lesných porastoch Oravských Beskyd hniezdi jariabok (*Tetrastes bonasia*) a vzácne aj hlucháň (*Tetrao urogallus*). Zo sov je známa sova obyčajná (*Strix aluco*). Z d'atľov sú pomerne hojné d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), tesár čierny (*Dryocopus martius*) a bežne je na jar počuť a vidieť kukučku obyčajnú (*Cuculus canorus*) a tiež žlnu sivú (*Picus canus*). Zo spevavcov sa tu vyskytujú: vrchárka modrá (*Prunella modularis*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), sýkorka uhliarka (*Parus ater*) a sýkorka chochlatá (*Parus cristatus*). Bežné sú tiež kolibkáriky čipčavé (*Phylloscopus collybita*) a spevavé (*Phylloscopus trochilus*). V okrajových častiach lesných porastov je bežná ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*).

Cicavce

Fauna cicavcov je v posudzovanom území a jeho okolí pomerne bohatá. Pri potokoch je bežný výskyt drobného hmyzožravca dulovnice väčšej (*Neomys fodiens*). Na zamokrených

územiach žije hryzec vodný (*Arvicola Terrestris*), hraboš mokrad'ový (*Microtus agrestis*), ktorého príbuzný hraboš poľný (*Microtus Arvalis*) obýva suchšie miesta. Z drobných hlodavcov žijú v otvorenej poľnohospodárskej krajine: myška drobná (*Micromys minutus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ryšavka obyčajná (*Apodemus silvaticus*) a ryšavka tmavopása (*Apodemus flavicollis*). Tieto sú najčastejšou potravou lasice obyčajnej (*Mustela nivalis*). Na poliach, ale aj v záhradách pri domoch je možné nájsť krta obyčajného (*Talpa europaea*), či ježa obyčajného (*Erinaceus europaeus*). Z väčších druhov sa v záujmovom území vyskytujú: zajac poľný (*Lepus europaeus*), líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), srna hôrna (*Capreolus capreolus*). Tiché tmavé miesta bez prievanu vyhľadávajú netopiere.

V lesoch žije medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*). Bežne sa tu vyskytuje líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), kuna hôrna (*Martes martes*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*). Raticovú zver reprezentuje srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*) a diviak lesný (*Sus scrofa*). Bežný je výskyt veverice stromovej (*Sciurus vulgaris*). Nočný spôsob života vedú plchy sivé (*Glis glis*). Najpočetnejšie sú však drobné hlodavce, napr.: ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*), hrdzniak hôrny (*Clethrionomys glareolus*) a hmyzožravce: piskor malý (*Sorex minutus*) a piskor obyčajný (*Sorex araneus*).

III.2 KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

III.2.1 KRAJINA A JEJ ŠTRUKTÚRA

Navrhnutá a posudzovaná činnosť je lokalizovaná v zastavanom území obce, ktoré má svoju charakteristickú štruktúru. K základným prvkom tvoriacim krajinnú pokrývku patria: zastavané plochy, tvorené prevažne rodinnými domami, v malom zastúpení aj štvorpodlažné bytové domy, objekty poskytujúce rôznorodé služby (Obecný úrad, kostol, obchody, pohostinstvá, škola, ihrisko, zberný dvor a ďalšie drobné prevádzky) a plochy dopravy, vrátane ciest, mostov a plôch pre medzimiestskú dopravu. Tieto prvky krajiny štruktúry sú doplnené hydrickými prvkami, ktoré sú v území prezentované potokom Polhoranka a jeho prítokmi (Priehybský potok, Kalužovka, Kohútov potok, Dlhá voda, Šoltýsky potok a niekoľko bezmenných pravobrežných a ľavobrežných prítokov) a napokon prvkami zelenej infraštruktúry, ku ktorej je možné v obci zahrnúť záhrady s ovocnými a okrasnými drevinami, ale samozrejme aj zeleň verejnú, situovanú v obci mimo súkromných pozemkov a záhrad (napr. na cintoríne, v okolí kostola a pod.) a tiež plochy nelesnej drevinovej vegetácie, vrátane brehových porastov pri potoku Polhoranka. Okolie zastavaného územia je do veľkej miery pokryté lesnými porastmi.

Krajinná štruktúra v okolí sídla patrí k vzácnym v rámci Slovenska. Môžeme ju označiť ako zvyšok zachovanej už historickej krajiny štruktúry. Krajinnú mozaiku tvoria pásy individuálne obhospodarovateľných polí (obr. č. 11), oddelených fragmentami nelesnej drevinovej a krovinovej vegetácie, trávovými pásmi, čo zásadným spôsobom prispieva k vyššej druhovej diverzite, žiaducej z ekostabilizačného hľadiska krajiny.

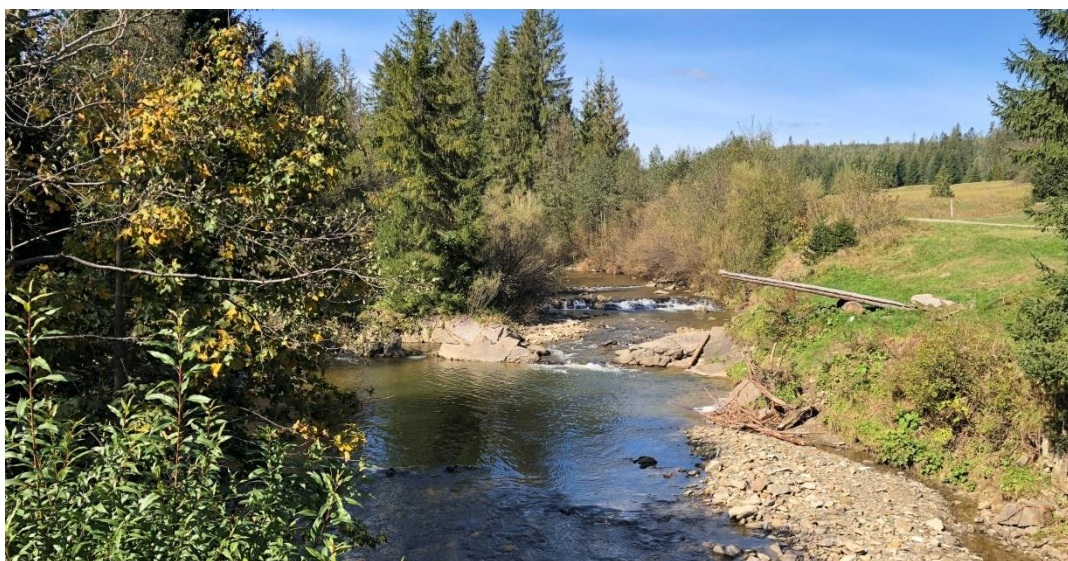

Obr. č. 11 Krajinná mozaika v centrálnej časti obce Oravská Polhora a v jej okolí (zdroj: Ortofotomozaika, © GKÚ, NLC, r. 2018)

III.2.2 KRAJINNÝ OBRAZ, SCENÉRIA

Krajina v obci Oravská Polhora a v jej okolí je človekom zmenená, poľnohospodársky a lesohospodársky využívaná, pričom má veľmi silný potenciál ochrany prírody a tiež rekreačno-edukačný potenciál. Antropogénne zásahy sú evidentné v zastavaných častiach vidieckeho sídla, ale aj na poliach a v lesných porastoch, ktoré sú hospodársky využívané. Napriek premenám krajiny tvoria zastavané územie, maloblokovo obhospodarované polia a lesné porasty charakteristickú krajinnú štruktúru, typickú pre obce Hornej Oravy. Krajina tak poskytuje pozorovateľom pozitívny krajinný obraz, pretože sa v scenérii nenachádzajú rušivé prvky, a to ani vo vertikálnom a ani v horizontálnom smere. Krajina pôsobí vizuálne harmonicky. Aj napriek výraznému vplyvu človeka na krajinu je toto prostredie veľmi atraktívne, k čomu prispieva vysoký podiel prírodných prvkov. Samotný tok Polhoranka má v mnohých úsekoch zachovaný prirodzený charakter (obr. č. 12), bez spevnených brehov, meandruje a na brehoch je hustý porast brehovej vegetácie.

Obr. č. 12 Prirodzené meandrovanie toku Polhoranka v k. ú. Oravská Polhora (2018)

III.2.3 STABILITA KRAJINY

Stabilitu krajiny je potrebné v danom prípade rozlišovať z hľadiska objektov záujmu na biotickú, abiotickú a ekologickú. Biotickú a ekologickú stabilitu je možné spojiť (Pauditisová, 2014), pretože prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES) sa odvíjajú od biotickej kvality lokalít, ktoré sú charakterizované predovšetkým na základe výskytu biotopov, zástupcov rastlinných a živočíšnych druhov. Z prvkov ÚSES sa v záujmovom území nachádzajú biocentrá, biokoridory, genofondové lokality, interakčné prvky a cez k. ú. Oravská Polhora vedú aj migračné trasy mnohých druhov živočíchov.

Provinciálny biokoridor Oravské Beskydy vedie takmer cez 2/3 k. ú. Oravská Polhora, tiahne sa pozdĺž štátnej hranice SR – Poľsko. Navrhovaná činnosť do trasy biokoridoru zasahuje úsekom č. 4. Nadregionálne biocentrum Babia hora, zahŕňajúce územia so 4. a 3. stupňom ochrany prírody sa nachádza mimo dotknutého územia navrhovanou činnosťou. Je situované východne od obce, na východnom okraji k. ú., siaha až po štátnu hranicu. Regionálny hydrický biokoridor Polhoranka je prvkom ÚSES priamo dotknutým navrhovanou činnosťou – všetkými štyrmi úsekmi, na ktorých má prísť kvôli ochrane obce Oravská Polhora pred storočným povodňovým prietokom k úprave toku (čiastočná stabilizácia brehov, úpravy trasy koryta, v niektorých miestach navýšenie jestvujúcej úrovne brehov).

Z genofondových lokalít sú v k. ú. Oravská Polhora evidované nasledovné (ZaD č. 2 Oravská Polhora, 2014): (24) Polhorská hoľa, (25) Polhorská píla, (26) Kasáme, (27) Taliansky mostík, (28) Pri vleku, (29) Alúvium Polhoranky a (30) Pod chatou Slaná voda. Ide prevažne o mokradné biotopy s výskytom vzácných druhov rastlín a živočíchov, ktoré majú významný ekostabilizačný charakter.

V rámci Zmien a doplnkov č. 2/2014 je v k. ú. Oravská Polhora navrhnutých niekoľko regionálnych biocentier (nRBc), napr.: Kalužovka, Slanický grúň, Ústie Polhoranky a i. Všetky nRBc sú situované mimo zastavaného územia, a teda aj mimo lokalít, ktoré súvisia s navrhovanou činnosťou.

Najvýznamnejší migračný koridor nadregionálneho významu prechádza hrebeňom Oravských Beskyd pozdĺž slovensko-poľskej štátnej hranice. Regionálne významný migračný koridor prechádza cez Polhoranku.

Abiotická stabilita krajiny súvisí so svahovými deformáciami, s výskytom a intenzitou svahových pohybov. Ako je vyššie uvedené (obr. č. 6, kap. III.1.2) záujmové územie je atakované svahovými pohybmi, v území sú evidované okrem stabilizovaných a potenciálnych zosuvov aj aktívne zosuvy a je predpoklad, že sa v budúcnosti svahové deformácie znovu prejavia. Dané územie má na to predpoklady z hľadiska geologických podmienok (flyš) a nie je možné vylúčiť ani potenciálne spúšťače svahových pohybov v podobe klimatických javov (silné dažde, búrky, prívalové dažde, extrémne snehové zrážky a pod.), ktorých výskyt sa v posledných rokoch zvyšuje.

III.2.4 OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

Chránené územia patriace do národného zoznamu chránených území a prvkov

V záujmovom území a jeho okolí sa nachádza jedno veľkoplošné chránené územie – Chránená krajinná oblasť (CHKO) Horná Orava, vyhlásenej vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z.z., vrátane jej zonácie. Dôvodom ochrany územia je výskyt zachovalých lesov, miestami pralesovitého charakteru ako Babia hora, Pilsko, Paráč a najmä množstva rozlične veľkých močiarov a rašelinísk, ktoré v takomto množstve a rozsahu nie sú vyvinuté nikde inde na Slovensku. Takmer celé katastrálne územie Oravská Polhora okrem zastavanej sídelnej časti a južnej časti k. ú. (obr. č. 14) patrí do CHKO Horná Orava. Ide o chránené územie, v ktorom platí zonácia s rôznymi stupňami územnej ochrany. Územie, ktoré je najbližšie navrhovanej činnosti – úprave štyroch úsekov toku Polhoranka sa nachádza v najnižšom stupni v rámci zonácie (zóna D), t. j. v území s 2. stupňom územnej ochrany (obr. č. 13). Podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sú v území s 2. stupňom územnej ochrany zakázané nasledovné činnosti:

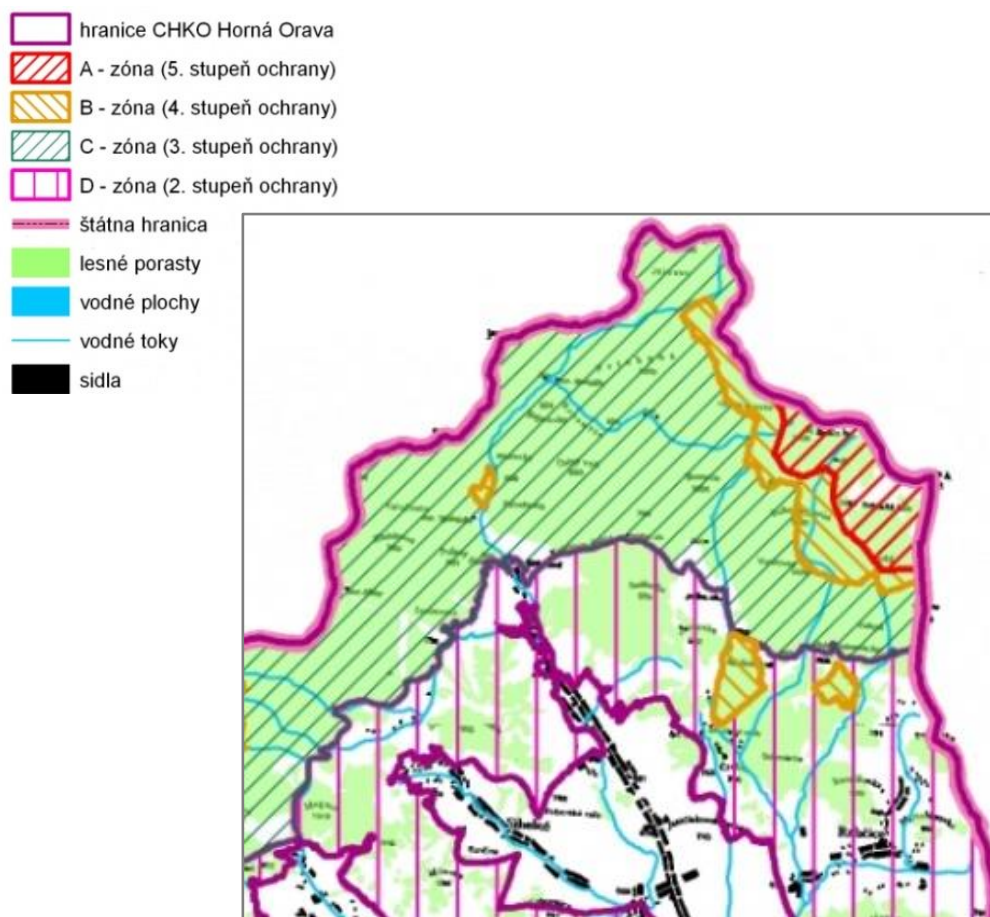
a) vjazd a státie s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacie stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,

b) vjazd a státie s bicyklom na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy.

Okrem týchto činností je potrebný súhlas pre mnoho ďalších aktivít, ktoré sú definované v zákone o ochrane prírody a krajiny v § 13 ods. 2.

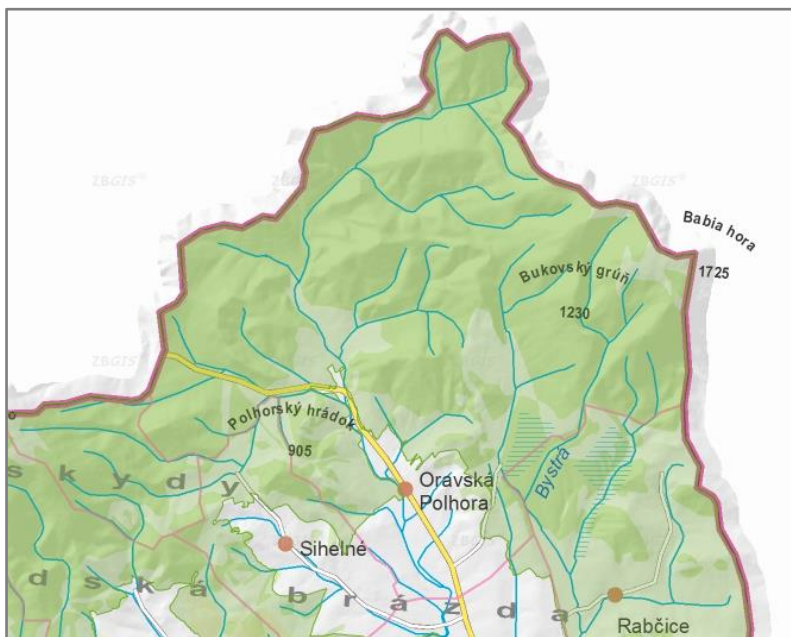
Úsek č. 4 navrhovanej činnosti sa nachádza v zóne C s 3. stupňom územnej ochrany a je situovaný v blízkosti zóny B (Rašeliniská Oravských Beskýd) so 4. stupňom územnej ochrany. Úseky č. 2 a č. 3 protipovodňovej ochrany obce Oravská Polhora pred storočným povodňovým prietokom sa nachádzajú na hranici CHKO, na rozhraní územnej ochrany s 1. a 2. stupňom. Úsek 1 sa nachádza mimo CHKO Horná Orava, v území s 1. stupňom územnej ochrany.

Obr. č. 13 Zonácia v rámci CHKO Horná Orava zasahujúca do k. ú. Oravská Polhora (zdroj: Hablák, 2014, ŠOP SR)

Takmer polovicu územia celej chránenej krajinej oblasti zaberajú lesy, a to najmä lesy bukovo-jedľového vegetačného stupňa so silne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Výnimku tvoria lesné komplexy Babej hory, Pilska a Paráča s pralesovitými porastami smreka s prímiesou jarabiny. Na Babej hore a Pilsku je vyvinutý aj stupeň kosodreviny. Vo vrcholových častiach Babej hory sú mapované aj alpínske lúky. V rámci CHKO je tiež zaznamenaná veľká pestrosť rašelinných fytocenóz s výskytom charakteristických vzácných a ohrozených druhov rastlín. Bežný je výskyt veľkých šeliem, raticovej a diviacej zveri. V posledných rokoch sú záznamy aj o prieniku losa mokrad'ového na územie CHKO. Veľkoplošné chránené územie sa prekrýva aj s plochou chráneného vtáčieho územia, čo svedčí o prítomnosti mnohých druhov vtákov (dravce, vodné a iné vtáctvo). Rašelinné a močaristé lokality vytvárajú biotopy pre mnohé druhy plazov a obojživelníkov a svoje stanovištia tu majú aj viaceré vzácne a ohrozené druhy bezstavovcov.

Obr. č. 14 Časť CHKO Horná Orava zasahujúca do k. ú. Oravská Polhora (zdroj: www.biomonitoring.sk, prístupné online dňa 14.1.2019)

V k. ú. Oravská Polhora je evidovaný jeden chránený strom – Smrekovec na Slanej Vode (ev. č. 494), ide o smrekovec opadavý (*Larix decidua*) s obvodom kmeňa 302 cm, výškou 32 m. Strom je situovaný východne od zastavaného územia obce, v lokalite Taľagova grapa, pri Soľnom potoku (ľavý breh), od navrhovanej činnosti je vzdialený viac ako 2,2 km vzdušnou čiarou. V jeho ochrannom pásme platí 2. stupeň ochrany a dôvodom jeho ochrany je krajínotvorný, estetický a ekologický význam.

V záujmovom území sa nenachádzajú ramsarské lokality.

Chránené územia patriace do európskej sústavy chránených území

K ďalším významným chráneným územiám patria tie, ktoré sú súčasťou sústavy európsky chránených území (Natura 2000). Do k. ú. Oravská Polhora zasahujú nasledovné územia:

- SKUEV0187 Rašeliniská Oravských Beskýd
- SKUEV0189 Babia hora
- SKUEV0190 Slaná voda
- SKCHVÚ008 Horná Orava.

SKUEV0187 Rašeliniská Oravských Beskýd

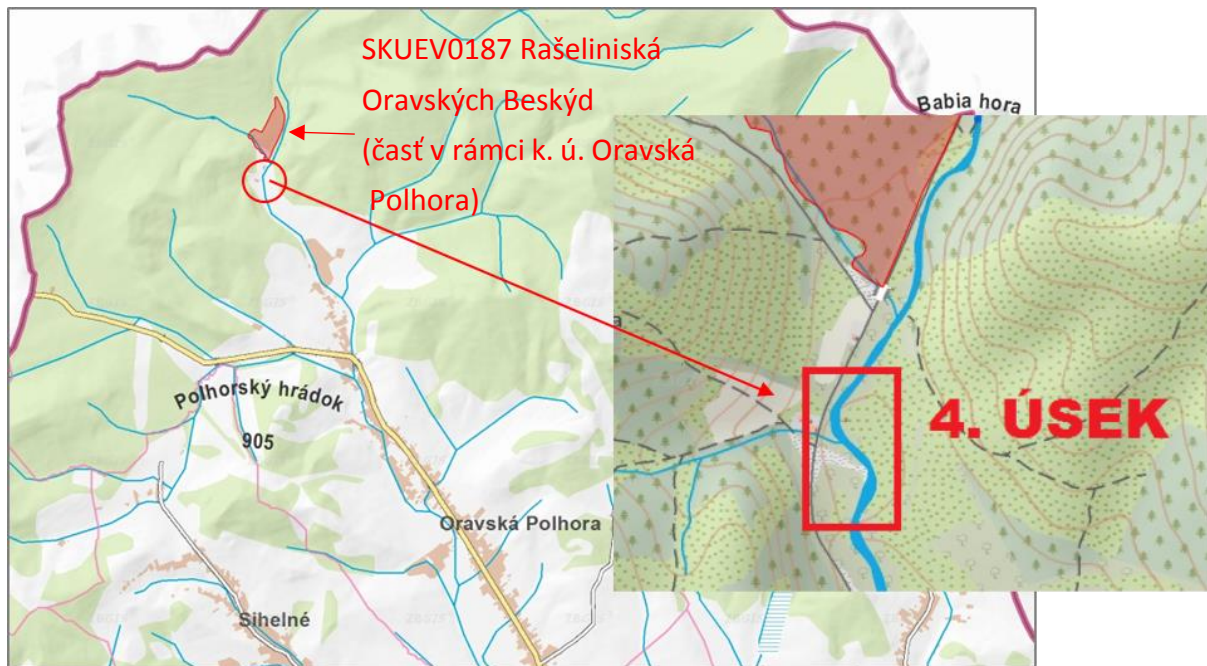
V rámci k. ú. Oravská Polhora sa na sútoku potokov Polhoranka a Kalužovka nachádza územie európskeho významu (SKÚEV) Rašeliniská Oravských Beskýd (obr. č. 15). Ide iba o časť tohto ÚEV, ďalšia časť sa nachádza mimo k. ú. Oravská Polhora. Predmetom ochrany SKUEV0187 Rašeliniská Oravské Beskydy sú biotopy:

- 91D0 Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách
- 7110 Aktívne vrchoviská
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

- 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
- 7120 Degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy...

a tiež druhy:

- kunka žltobruchá (*Bombina variegata*)
- mlok karpatský (*Triturus montandoni*)
- vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*)
- vrchovka alpínska pravá (*Tozzia carpathica*).

Obr. č. 15 Lokalizácia časti SKUEV0187 Rašeliniská Oravských Beskýd v rámci k.ú. Oravská Polhora (zdroj: www.biomonitoring.sk, prístupné online dňa 14.1.2019)

K činnostiam, ktoré môžu mať podľa ŠOP SR negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia patria:

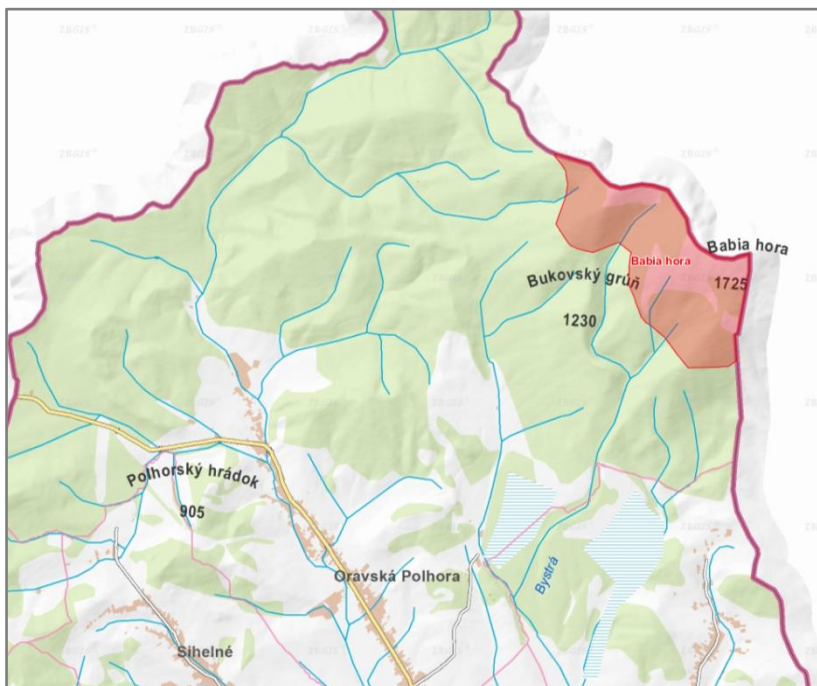
- skládky odpadu
- melioračné sústavy
- terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery.

SKUEV0189 Babia hora

V rámci k. ú. Oravská Polhora sa územie nachádza na severovýchodnom okraji k. ú. Oravská Polhora, rozprestiera sa popri štátnej hranici s Poľskom (obr. č. 16). Predmetom ochrany SKUEV0189 Babia hora sú nasledovné biotopy:

- 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
- 6230 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 4070 Kosodrevina
- 9410 Horské smrekové lesy

- 4060 Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni
- 8110 Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni
a tiež živočíšne druhy a jeden rastlinný druh:
- mlok karpatský (*Triturus montandoni*)
- medveď hnedý (*Ursus arctos*)
- vlk dravý (*Canis lupus*)
- pes domáci (*Canis lupus*)
- rys ostrovid (*Lynx lynx*)
- hraboš tatranský (*Microtus tatricus*)
- prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* ssp. *Moravicum*).

Obr. č. 16 Lokalizácia časti SKUEV0189 Babia hora v rámci k. ú. Oravská Polhora (zdroj: www.biomonitoring.sk, prístupné online dňa 14.1.2019)

ÚEV Babia hora sa nachádza severovýchodne od navrhovanej činnosti, nedotýka sa priamo posudzovaného územia, ale prostredníctvom prítokov potoka Polhoranka môže byť dotknutým záujmovým územím. K činnostiam, ktoré môžu mať podľa ŠOP SR negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia patria:

- úpravy tokov, priehrady, rybníkov a ochranných hrádzi
- terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery.

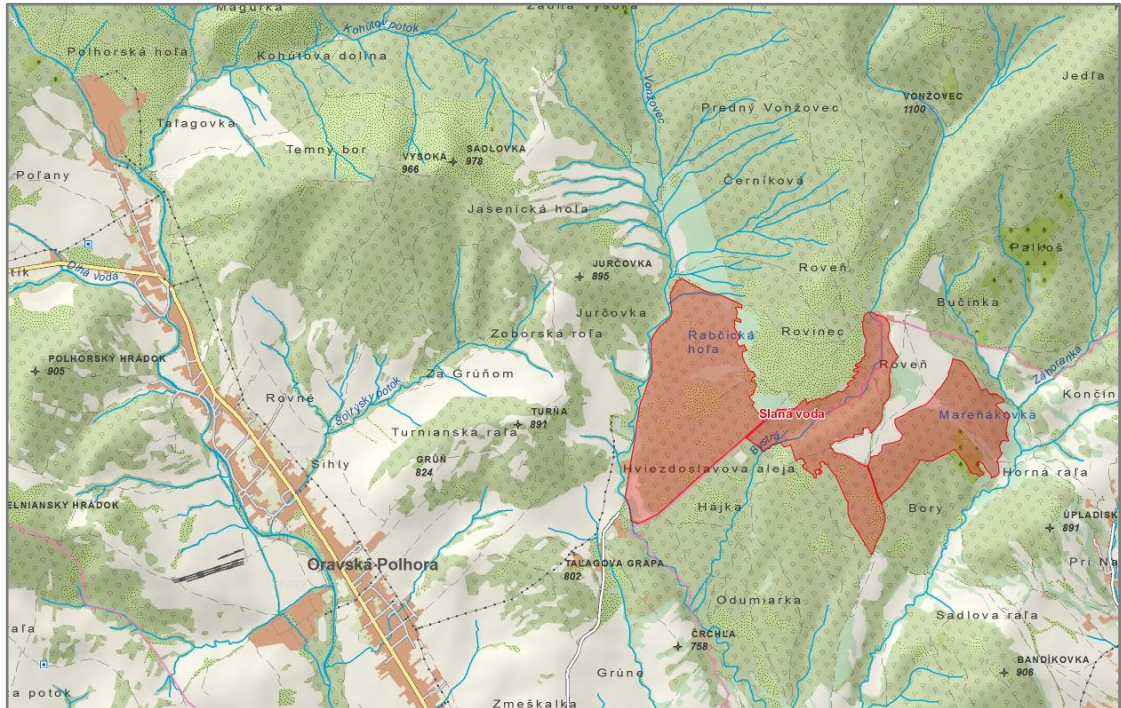
SKUEV0190 Slaná voda

V rámci k. ú. Oravská Polhora sa územie nachádza východne od navrhovanej a posudzovanej činnosti (obr. č. 17). Predmetom ochrany SKUEV0190 Slaná voda sú nasledovné biotopy:

- 91E0 Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz

- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
  - 91D0 Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách
  - 7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská
- a tiež živočíšne a rastlinné druhy:
- mlok karpatský (*Triturus montandoni*)
  - kunka žltobruchá (*Bombina variegata*)
  - vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*).
  - vrchovka alpínska pravá (*Tozzia carpathica*).

Obr. č. 17 Lokalizácia časti SKUEV0190 Slaná voda v rámci k. ú. Oravská Polhora (zdroj: www.biomonitoring.sk, prístupné online dňa 14.1.2019)

K činnostiam, ktoré môžu mať podľa ŠOP SR negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia patria:

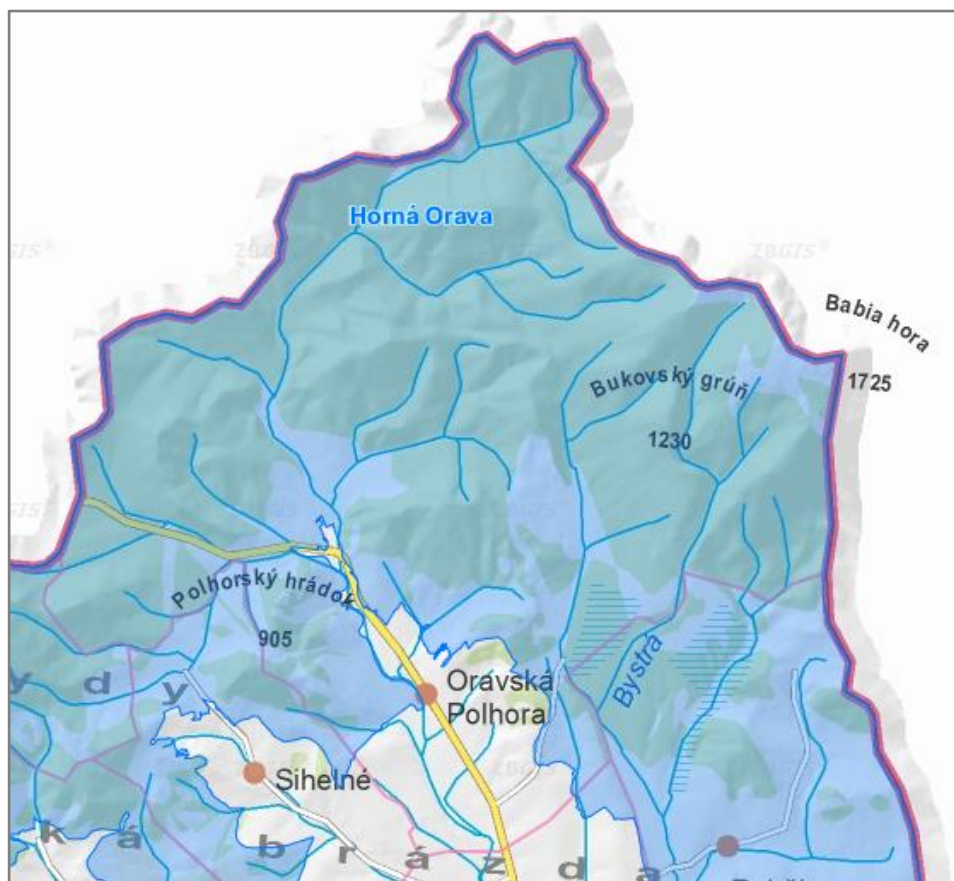
- skládky odpadu
- melioračné sústavy
- terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery
- ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím
- ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím
- banské stavby a ťažobné zariadenia.

SKCHVÚ008 – Horná Orava

Takmer celé katastrálne územie (okrem zastavanej časti obce a južnej časti k. ú. – obr. č. 18) Oravskej Polhory patrí aj do Chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Horná Orava (obr. č. 19 až 22), ktoré bolo vyhlásené v r. 2005 (Vyhláška MŽP SR č. 173/2005 Z. z.).

Cieľom ochrany v CHVÚ je zachovanie a obnova biotopov vybraných druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov a zabezpečenie podmienok pre ich prežitie a rozmnožovanie. V CHVÚ platí 1. stupeň územnej ochrany a stanovené sú konkrétne podmienky využívania územia v prospech prežívania prítomných vtáčích druhov.

V celom CHVÚ Horná Orava bolo zistených 242 druhov vtákov, z ktorých tu viac ako 60 % hniezdi. Rozšírené sú najmä vtáky ihličnatých lesov a podhorskej, extenzívne využívannej poľnohospodársko-lesnej krajiny. Vybudovaním Oravskej vodnej nádrže sa naviac vytvorili vhodné podmienky pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo. Rozsiahla vodná plocha a široké bahnnité brehy nádrže lákajú sťahovavé druhy, ktoré tu nachádzajú podmienky na odpočinok i dostatok potravy. CHVÚ Horná Orava je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre výskyt a hniezdenie bociana bieleho, bociana čierneho, d'atľa trojprstého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, tetra hlucháňa, tetra hol'niaka a včelára lesného a jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie kalužiaka červenonohého.

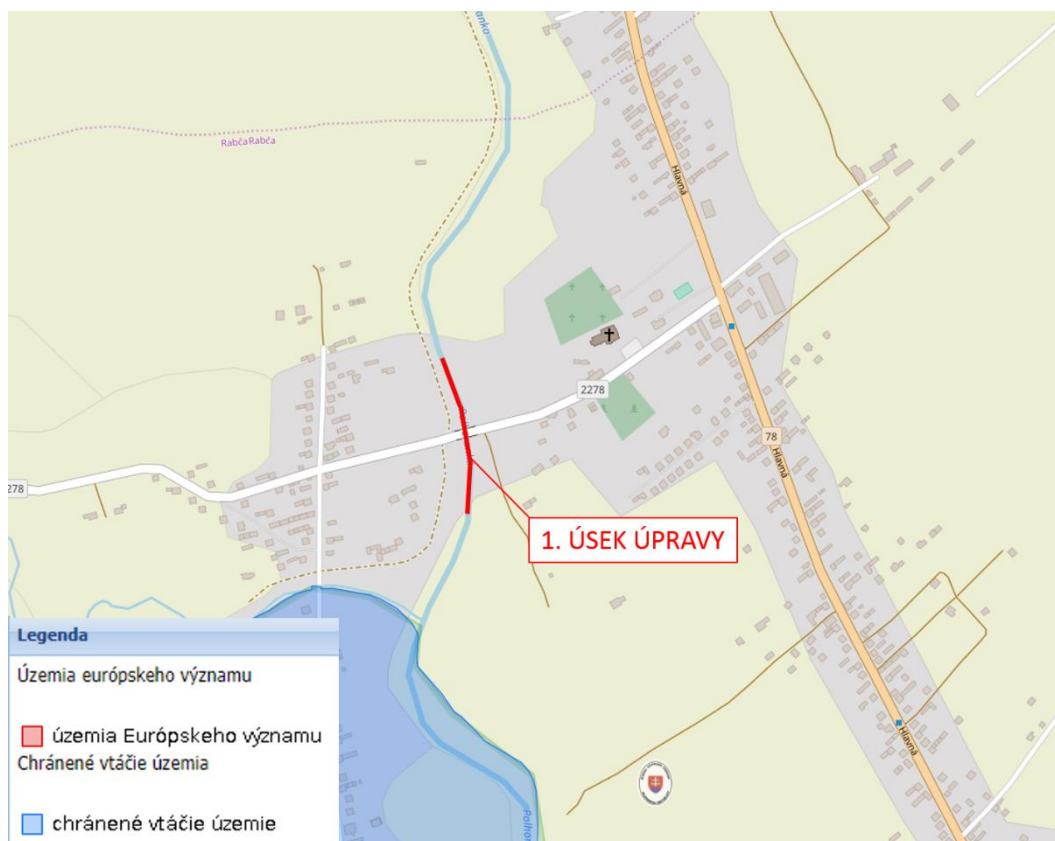
Obr. č. 18 Lokalizácia časti SKCHVÚ008 Horná Orava v rámci k. ú. Oravská Polhora (zdroj: www.biomonitoring.sk, prístupné online dňa 14.1.2019)

Na Hornej Orave sa zároveň vyskytuje a pravidelne hniezdi viac ako 1 % slovenskej populácie chriašteľa bodkovaného, chriašteľa malého, jariabka hôrneho, kuvika kapcavého, lelka lesného, orla skalného, prepelice poľnej, rybára riečneho, rybárika riečneho, sovy dlhochvostej, strakoša červenochrbtého, strakoša sivého, výra skalného, žlny sivej a žltochvosta lesného.

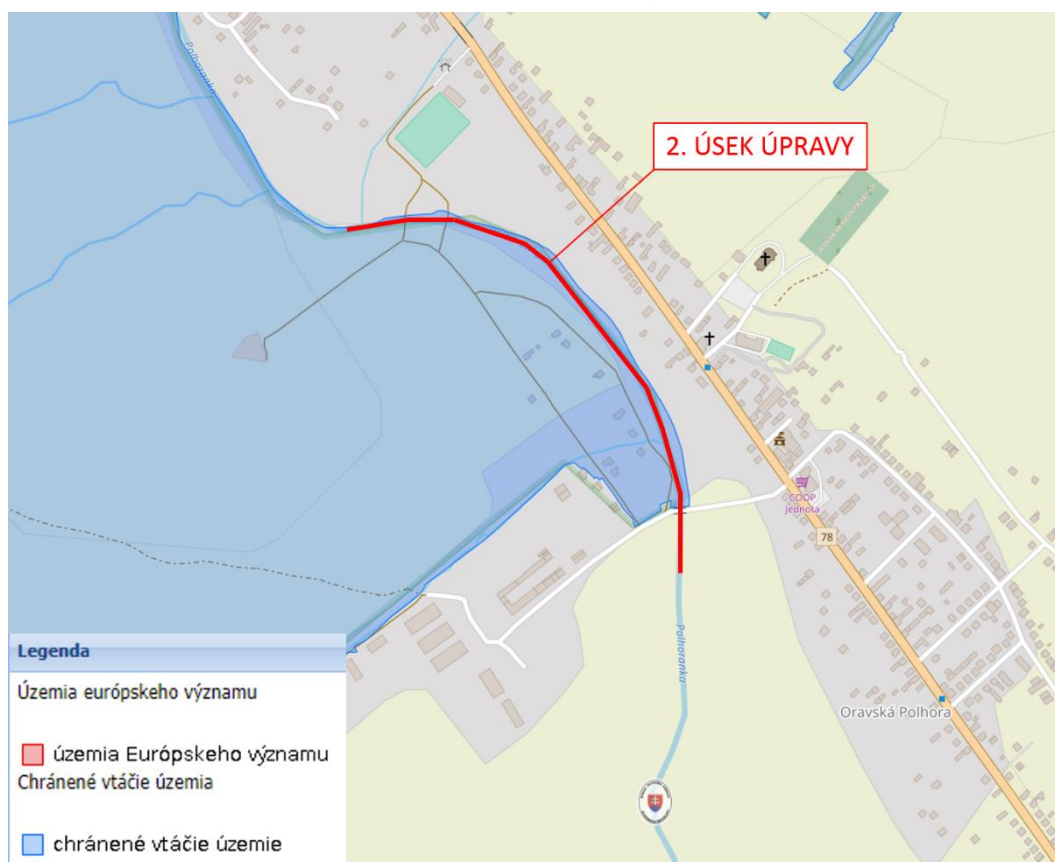
Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, v časti, ktoré susedí s navrhovanou činnosťou (teda mimo dosahu vodnej plochy Oravskej vodnej nádrže) sa považujú:

- odstraňovanie a poškodzovanie stromov s hniezdnymi dutinami d'atľa čierneho, d'atľa trojprstého, kuvika vrabčieho, sovy dlhochvostej a žlny sivej, ak tak určí štátny orgán ochrany prírody a krajiny,
- budovanie, údržba a oprava lesnej dopravnej siete, vykonávanie lesníckych a lesníckotechnických meliorácií, náhodnej, mimoriadnej a úmyselnej ťažby, zalesňovanie, ochrana lesa, sústredovanie dreva a jeho odvoz a vykonávanie ďalších zásahov do lesného porastu, ktoré vedú k poškodzovaniu vegetačného a pôdneho krytu v blízkosti hniezda bociana čierneho, orla krikľavého, orla skalného, včelára lesného a sovy dlhochvostej, ak tak určí orgán ochrany prírody,
- vykonávanie lesohospodárskej činnosti od 1. marca do 30. júna v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2 vyhlášky č. 173/2005 s výnimkou spracovania kalamity lesných porastov,
- umiestnenie stavby s výnimkou lesnej cesty a zväžnice v časti chráneného vtáčieho územia uvedenej v prílohe č. 2 vyhlášky č. 173/2005,
- realizovanie rekultivácie a meliorácie s výnimkou činností realizovaných v súvislosti s obnovou trvalých trávnych porastov od 31. júla do 1. mája,
- mechanizované kosenie existujúcich trávnych porastov od 1. mája do 31. júla na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu,
- kosenie a mulčovanie od 1. mája do 31. júla na hniezdných lokalitách chriašteľa poľného a kalužiaka červenonohého, ak tak určí orgán ochrany prírody.

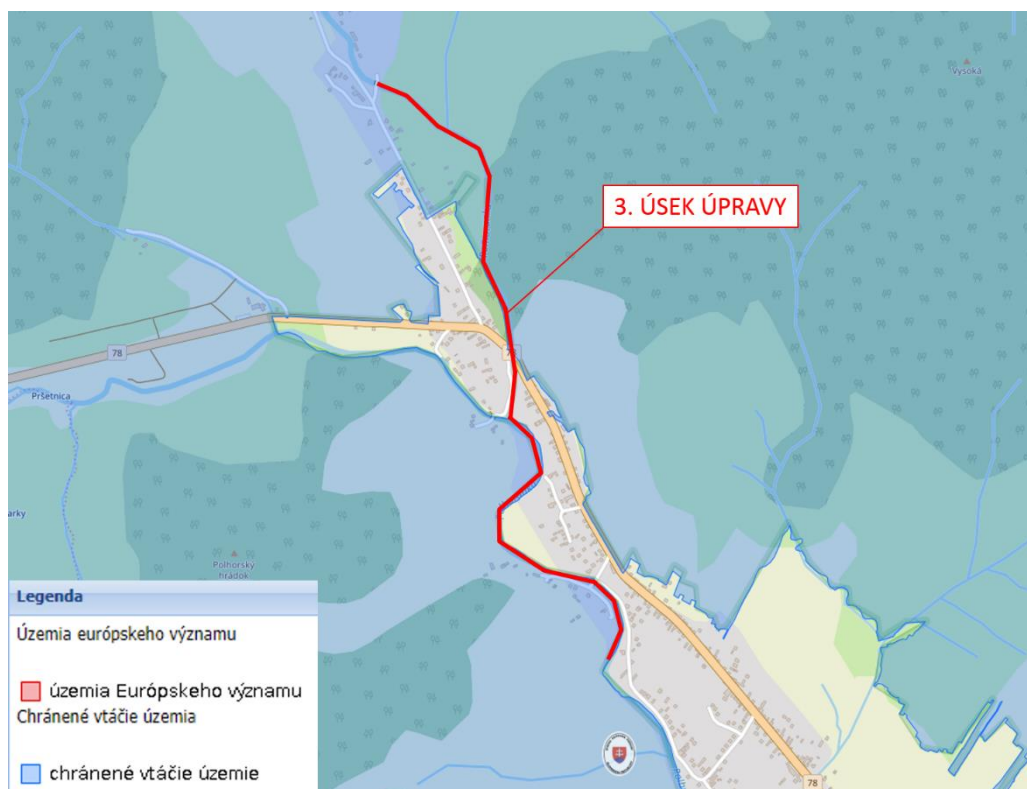

Obr. č. 19 Vyznačenie riešeného úseku vzhľadom na CHVÚ a UEV (zdroj: <http://maps.sopsr.sk/>, prístupné online dňa 14.3.2019)

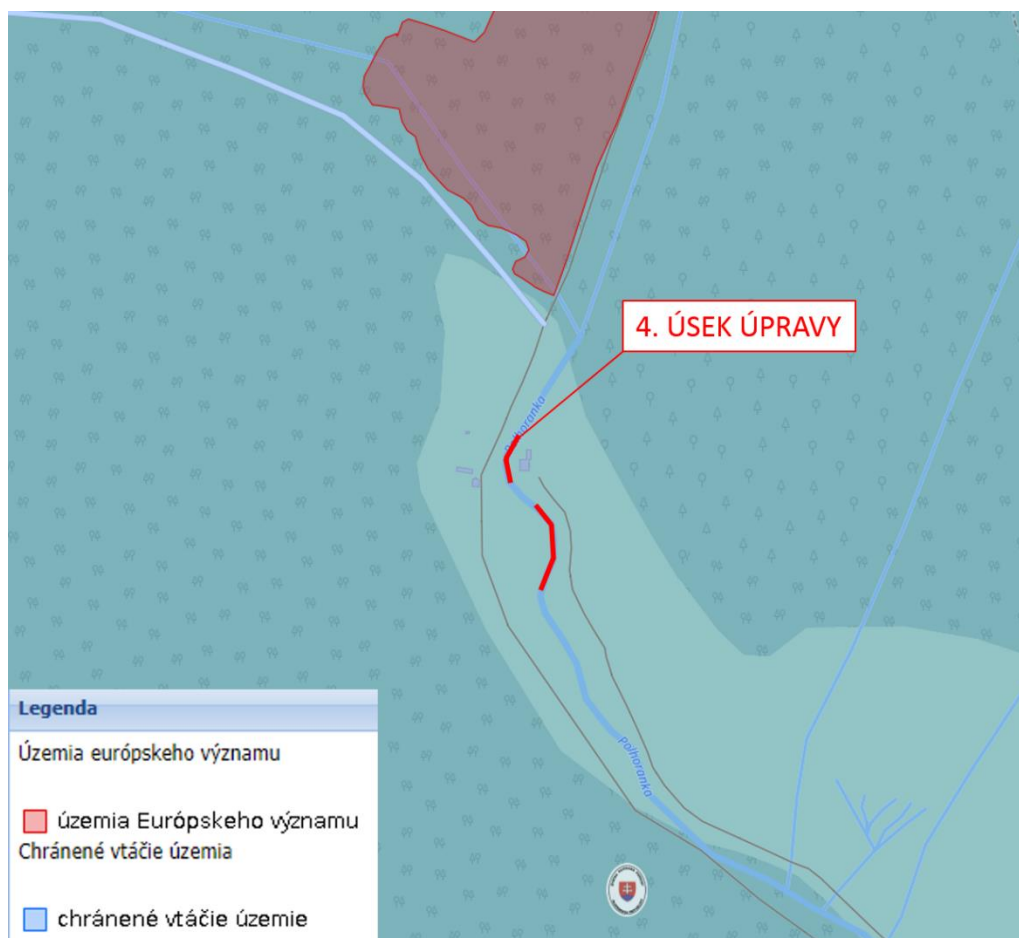

Obr. č. 20 Vyznačenie riešeného úseku vzhľadom na CHVÚ a UEV (zdroj: <http://maps.sopsr.sk/>, prístupné online dňa 14.3.2019)

Obr. č. 21 Vyznačenie riešeného úseku vzhľadom na CHVÚ a UEV (zdroj: <http://maps.sopsr.sk/>, prístupné online dňa 14.3.2019)

Obr. č. 22 Vyznačenie riešeného úseku vzhľadom na CHVÚ a UEV (zdroj: <http://maps.sopsr.sk/>, prístupné online dňa 14.3.2019)

III.3 OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

III.3.1 DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEĽSTVA

Obec Oravská Polhora sa nachádza na severe Slovenska a v zmysle administratívneho členenia patrí do okresu Námestovo v Žilinskom kraji. K 31.12.2017 mala obec 3956 obyvateľov, z toho 2013 mužov a 1943 žien.

Tabuľka 2: Štruktúra obyvateľstva v obci Oravská Polhora k 31.12.2011

Ukazovateľ	Počet obyvateľov
Počet obyvateľov k 31.12. 2011	3819
<i>muži</i>	1942
<i>ženy</i>	1877
Predproduktívny vek (0-14) spolu	934
Produktívny vek (15-54) ženy	1106
Produktívny vek (15-59) muži	1314
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu	465
Počet živonarodených spolu	66
<i>muži</i>	39
<i>ženy</i>	27
Počet zomretých spolu	23
<i>muži</i>	16
<i>ženy</i>	7
<i>Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu</i>	43
<i>muži</i>	23
<i>ženy</i>	20

Zdroj datacube.statistics.sk

Tabuľka 3: Štruktúra obyvateľstva v obci Oravská Polhora z hľadiska zamestnanosti

Ukazovateľ	Sčítanie obyv., domov a bytov	
	r. 1991	r. 2001
Osoby ekonomicky aktívne spolu	1486	1526
<i>muži</i>	807	810
<i>ženy</i>	679	716
Pracujúci spolu	1263	1044
<i>muži</i>	762	647
<i>ženy</i>	501	397
Nezamestnaní spolu	54	292
<i>muži</i>	45	160
<i>ženy</i>	9	132
Domy spolu	764	848
Trvale obývané domy spolu	650	720

Zdroj: <http://sodb.infostat.sk>

III.3.2 DOPRAVA

Z hľadiska dopravnej dostupnosti, môžeme konštatovať, že obec má významnú polohu. Prítomnosť medzinárodnej cesty prvej triedy I/78 (Oravský Podzámok – Oravská Polhora, štátna hranica) a hraničného prechodu Oravská Polhora/Jeleśnia spôsobili, že Oravská Polhora sa stala vstupnou bránou na Slovensko pre návštevníkov z Poľskej republiky. Táto skutočnosť má veľký význam predovšetkým v súvislosti s ďalším rozvojom obce v oblasti cestovného ruchu.

Vzdialenosť od pólov ekonomického rozvoja regionálnej úrovne:

- Námestovo – 16 km
- Bielsko Biala (Poľsko) – 30 km
- Žilina – 110 km
- Żiwiec (Poľsko) – 80 km

Železničná sieť obcou neprechádza. Najbližšia možnosť železničnej dopravy je v meste Tvrdošín vzdialenom 30 km.

III.3.3 PRIEMYSEL A POĽNOHOSPODÁRSTVO

Ekonomickú základňu tvorí súbor odvetví opierajúcich sa o tradičné odvetvia najmä lesníctva a drevospracujúceho priemyslu ako aj stavebníctva. Dôležitú úlohu pri formovaní ekonomickej štruktúry v minulosti zohrávalo tiež poľnohospodárstvo, ktoré je však dnes na ústupe. Dynamicky sa rozvíjajúcim odvetvím v obci je v súčasnosti cestovný ruch. Oravská Polhora má v tejto oblasti vytvorené výborné prírodné predpoklady. V oblasti cestovného ruchu je perspektíva ďalšieho rozvoja najmä kúpeľníctva a kongresového turizmu.

Najvýznamnejšou surovinou je drevo. Od minulosti sa využívalo hlavne na stavebné účely, ale bolo tiež vývozným artiklom. Drevospracujúci priemysel má v obci stabilné postavenie a zamestnáva množstvo obyvateľov. Druhým veľmi rozšíreným odvetvím je stavebníctvo (murárske, tesárske práce), ktorý zamestnáva taktiež veľký počet obyvateľov Oravskej Polhory, či už priamo v obci, alebo mimo nej.

Najväčším zamestnávateľom v obci sú Štátne lesy SR. Ďalšími významnými zamestnávateľmi sú Tereza – Tex (šitie odevov), STASMO (stavebné práce), Okno – Daff (výroba plastových okien a dverí). Živnostenský register SR eviduje 100 registrovaných živnostníkov, ktorý majú podľa tohto registra prevádzku v obci.

III.3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Oravská Polhora patrí do zvozovej oblasti TKO Námestovo. Zber TKO realizuje prostredníctvom vlastného vozidla BOBR. Odpad sa uskladňuje na skládke odpadov v obci Zubrohlava vzdialenej 10 km. V obci je zavedený separovaný zber komunálneho odpadu. TKO sa separuje do ôsmich kategórií na: opotrebované pneumatiky, sklo, vyradené zariadenia obsahujúce chlór a fluór, vyradené elektrické zariadenia, plasty, zmesový komunálny odpad.

V obci je umiestnených 6 veľkoobjemových kontajnerov na TKO, ktoré sú vyvážané podľa potreby. Ďalej je tu umiestnených 11 špecializovaných kontajnerov na sklo. Zber skla a plastov sa realizuje každý mesiac (občania sú na zber upozornení hlásením v miestnom rozhlase). Elektronický a textilný odpad sa zbiera 1 x ročne, pneumatiky a nebezpečný odpad 2 x ročne.

Dôležitým faktorom pre zlepšovanie systému separácie a zberu odpadov je environmentálna výchova na školách, ktorej sa v obci venuje dostatočná pozornosť.

Odpad vznikajúci pri výstavbe bude zneškodňovať producent odpadov – teda dodávateľ stavby.

III.3.5 REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Prítomnosť Babej hory (1725 m n. m.) a Pilska (1555 m n. m.) vytvárajú výborné podmienky pre letnú ako aj zimnú turistiku. V katastri obce sa nachádza cca 30 km kvalitných lesných ciest, ktoré je možné využiť ako cyklotrasy. V zimnom období je pre návštevníkov obce veľmi atraktívne lyžiarske zariadenie Polhorský hrádok s hodinovou kapacitou 2100 lyžiarov. Ďalšie novovybudované lyžiarske zariadenie vzdialené 7 km sa nachádza v susednej obci Sihelné. Výborné podmienky sú vytvorené tiež pre bežecké lyžovanie hlavne oblasti lokality Slaná voda. V letných mesiacoch upútajú milovníkov prírody hlavne rozsiahle rašeliniská s mnohými vzácnymi druhmi živočíchov a rastlín. Okolité lesy sú vyhľadávaným miestom hubárov z blízkeho i ďalekého okolia.

III.3.6 SÍDLA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Názov obce pochádza od toho, že jej chotár sa rozkladal do polovice Babej hory, po hranicu s Poľskom. Výmerou chotára je na 32. mieste Slovenskej republiky. Patrí medzi najstaršie obce Polhorskej kotliny, je zaznamenaná na mapke z roku 1550. Obec je rozložená pozdĺž starodávnej obchodnej cesty. Zaujímavé názvy lokalít Hrádok a Brána navodzujú

dojem, akoby tu v minulosti mal stáť malý obranný hrádok. Na Hrádku boli nájdené archeologické nálezy z predhistorickej doby: medené dláto a črepy zo starých urien zo staršej a mladšej doby kamennej. Polhoranka sa v minulosti nazývala Slanou riekou od soľných prameňov spod Babej hory. Husté drevo spod Babej hory sa používalo na výrobu huslí. Polhorčania boli známi aj výrobou šindľov a tradičného hudobného nástroja - gájd.

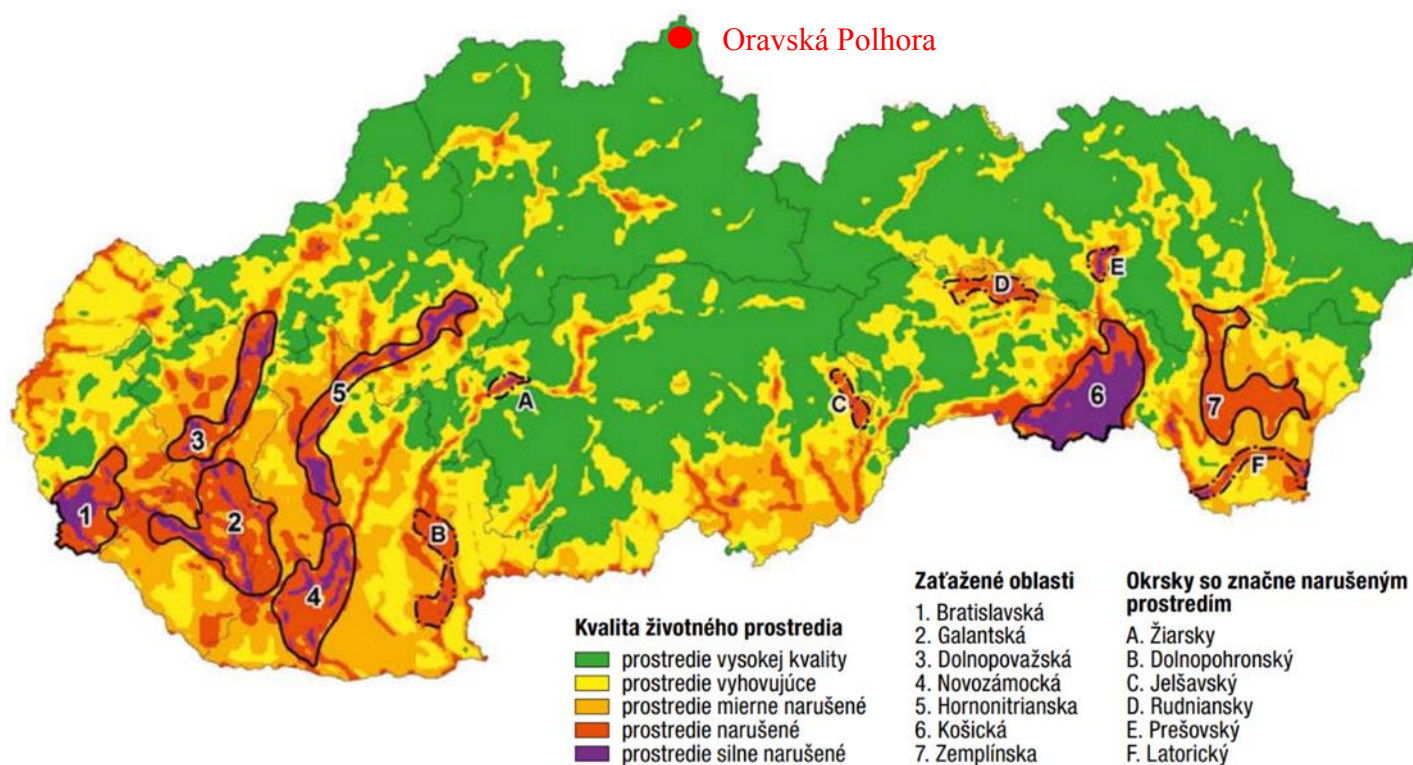
Obr. č. 23 Pohľad na obec z vtáčej perspektívy (zdroj: www.oravskapolhora.sk, prístupné online dňa 18.2.2019)

III.4 SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

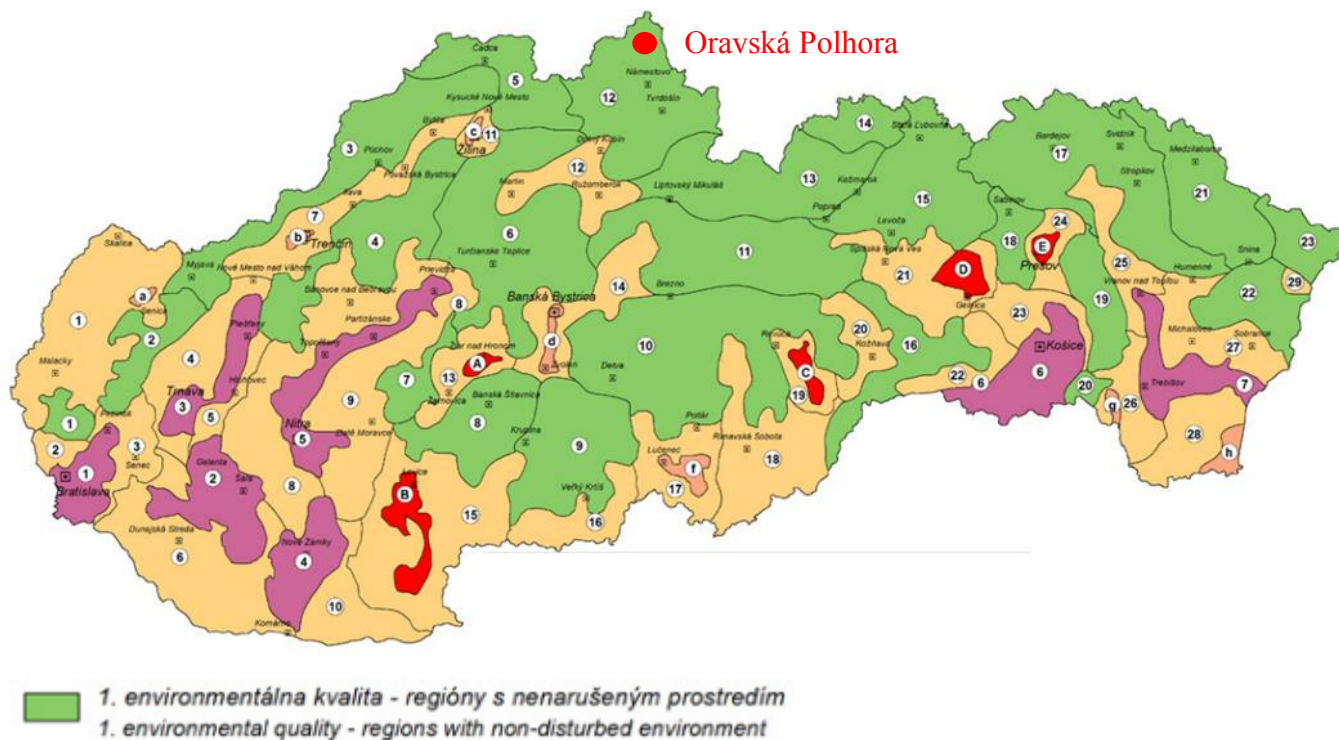
Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky sa územie Slovenska z hľadiska stavu životného prostredia zaraďuje do 5 kvalitatívnych stupňov:

1. stupeň – prostredie vysokej kvality
2. stupeň – prostredie vyhovujúce
3. stupeň – prostredie mierne narušené
4. stupeň – prostredie narušené
5. stupeň – prostredie silne narušené.

Obr. č. 24 Environmentálna regionalizácia Slovenska (zdroj: <https://www.enviroportal.sk/uploads/report/8142.pdf>, prístupné online dňa 13.3.2019)

Obr. č. 25 Mapa Slovenska s vymedzením regiónov podľa environmentálnej kvality (zdroj: <https://www.enviroportal.sk/uploads/report/8142.pdf>, prístupné online dňa 13.3.2019)

Na základe obrázkov č. 24 a 25 sa dá konštatovať, že záujmová oblasť spadá do prostredia vysokej kvality. Oravský región patrí medzi nenarušené.

Čo sa zdravotného stavu týka, okrem najväčších miest (Bratislava a Košice, kde je úroveň zdravotnej starostlivosti zrejme najvyššia) je najlepší zdravotný stav obyvateľstva charakteristický pre okresy s najpriaznivejším geologickým prostredím a najmenšou mierou kontaminácie geologického prostredia, čo platí aj pre Oravskú Polhору.

Z distribúcie relatívnej úmrtnosti na rakovinu vidieť veľké rozdiely medzi jednotlivými oblasťami/obcami v rámci Slovenska. Celkovo je priaznivejšia situácia v severných oblastiach. Najmä územie Kysúc, Oravy a Spiša vykazuje najpriaznivejšie hodnoty. Naopak vysoká úmrtnosť na rakovinu je vo veľkomestách Bratislava a Košice a na južnom Slovensku.

Pre okresy Oravy a Kysúc je charakteristická mladá veková štruktúra. Najmladšími okresmi Slovenska sú vplyvom vysokej intenzity plodnosti okresy Námestovo, Stará Ľubovňa a Kežmarok. Sú to okresy s najnižším priemerným vekom, nízkym podielom seniorov a indexom starnutia. Zdravotný stav obyvateľstva v tomto regióne sa dá považovať za dobrý.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

IV.1 POŽIADAVKY NA VSTUPY

IV.1.1 ZÁBER PÔDY

Plánovaný stavebný zámer Oravská Polhora – úprava toku Polhoranka v k.ú. Oravská Polhora a Rabča si vyžiada trvalý záber v celkovej výmere 20490 m². Časť prác bude realizovaná vo vodnom toku, časť na jeho brehoch.

Dočasný záber pozemkov si vyžiada zariadenie zariadenia staveniska. Centrálné zariadenie staveniska bude umiestnené na parcele „C“ 21069/2 vo vlastníctve obce Oravská Polhora. Predpokladaná plocha dočasnej stavby je 5000 m². Prípadné ďalšie potrebné plochy budú určené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie.

Stavba nebude mať nároky ubytovanie pracovníkov. Predpokladá sa ich dochádzanie na pracovisko. Zariadenie staveniska bude obsahovať mobilné UNIMO bunky s priestormi pre kanceláriu stavby vedúceho, suché WC a príručný sklad.

IV.1.2 POTREBA VODY

So zriadením vodovodnej prípojky sa neuvažuje. Pitná a úžitková voda bude zabezpečená dovozom v cisternách.

IV.1.3 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

So zriadením elektrickej prípojky sa neuvažuje. Pre potreby zariadenia staveniska bude elektrina zabezpečovaná mobilným elektrickým agregátom.

IV.1.4 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Stavba nevyžaduje zásobovanie plynom.

IV.1.5 ZÁSOBOVANIE TEPELNOU ENERGIU

Stavba nevyžaduje zásobovanie tepelnou energiou.

IV.1.6 NÁROKY NA SUROVINY A MATERIÁL

Stavebné objekty sú tvorené najmä betónom, stabilizácia bude realizovaná pomocou ťažkého lomového kameňa. Stavebný materiál dodávateľ stavby zabezpečí zo zdrojov v blízkom okolí.

IV.1.7 POŽIADAVKY NA DOPRAVU

Dopravné spojenie k objektom stavby bude po existujúcich komunikáciách, miestnych spevnených a nespevnených prístupových cestách.

IV.1.8 INÁ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Stavba nevyžaduje inú technickú infraštruktúru.

IV.1.9 NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Vlastnú výstavbu bude realizovať dodávateľská firma, ktorá si určí počet pracovníkov a množstvo použitých mechanizmov počas výstavby.

V etape výstavby sa vytvoria dočasné pracovné miesta. Odhadované trvanie dočasnej pracovnej príležitosti je cca 18 mesiacov. Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa neuvažuje s potrebou stálych pracovníkov.

IV.1.10 OCHRANNÉ PÁSMO

V záujmovom území môže pri realizácii navrhovanej činnosti dôjsť k stretu s kanalizačnými a vodovodnými potrubiami. Pre tieto platí ochranné pásmo 1,5 m na obe strany od vonkajšieho obrysu potrubia do priemeru 500 mm a 2,5 m pre potrubia väčšieho priemeru. Ďalej sa v záujmovom území nachádzajú ochranné pásma vzdušných liniek vysokého a nízkeho napätia, oznamovacích káblov a vodného toku. Tieto sú vymedzené podľa platnej legislatívy. Stavba nevyžaduje vytváranie nových ochranných pásiem.

IV.1.11 INÉ NÁROKY NA VSTUPY

V tejto fáze spracovania zámeru neboli identifikované žiadne ďalšie nároky na vstupy.

IV.2 ÚDAJE O VÝSTUPOCH

IV.2.1 OVZDUŠIE

Počas výstavby sa predpokladá zvýšenie prašnosti, prípadne zaťaženie ovzdušia exhalátmi zo stavebných mechanizmov. Tieto negatívne sprievodné javy budú mať len krátkodobý negatívny vplyv na ovzdušie v danom území. Po ukončení výstavby sa žiadne negatívne vplyvy na ovzdušie nepredpokladajú.

IV.2.2 ODPADOVÉ VODY

Stavba v čase prevádzky nebude produkovať žiadne odpadové vody.

IV.2.3 ODPADY

Počas výstavby sa predpokladá vznik tuhého biologicky rozložiteľného odpadu (pne a korene náletového porastu). Tento odpad bude zneškodnený na vyhradenej skládke. Zemina z výkopových prác bude uskladnená na spevnené plochy v zariadení staveniska a bude použitá späť na zahumusovanie, prípadne uložená na stanovené miesto. Okrem komunálneho odpadu zo zariadenia staveniska sa vznik ďalších druhov odpadu nepredpokladá. Stavba nebude produkovať žiadne kontaminované odpady. So všetkým odpadom vzniknutým počas realizácie diela sa bude nakladať v zmysle platnej legislatívy o odpadoch.

Po ukončení výstavby je potrebné terén uviesť do pôvodného stavu vrátane vegetačnej úpravy.

Prehľad predpokladaného druhu odpadu v zmysle Katalógu odpadov, ktorý vznikne počas výstavby protipovodňových opatrení je nasledovný:

Tabuľka 4: kategorizácia predpokladaných druhov odpadov

Katalógové číslo	Druh odpadu	Kategória odpadu
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií	O
20 01 38	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O

IV.2.4 HLUK

Okolie stavby bude ovplyvnené zvýšenou hladinou hluku najmä počas výstavby pri stavebných prácach či preprave materiálu. Tento zvýšený hluk bude minimalizovaný dodržiavaním pracovnej disciplíny. Po ukončení stavba nebude produkovať žiaden hluk.

IV.2.5 VIBRÁCIE

K zvýšeným vibráciám môže prísť pri zhutňovaní hrádzového telesa počas výstavby. Stavba neobsahuje žiadne časti, ani zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom vibrácií a po ukončení výstavby sa žiadne vibrácie nepredpokladajú.

IV.2.6 VYVOLANÉ INVESTÍCIE

Stavebné práce v okolí inžinierskych sietí budú realizované so zvýšenou opatrnosťou, aby nedošlo k ich poškodeniu. Uvedená stavba si nevyžiada žiadne vyvolané investície.

IV.3 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladané vplyvy a dopady výstavby navrhovaného protipovodňového opatrenia na životné prostredie a zdravie obyvateľov sú hodnotené v nasledovnej škále:

- +3 veľmi významný pozitívny vplyv
- +2 významný pozitívny vplyv
- +1 málo významný pozitívny vplyv
- 0 bez vplyvu
- 1 málo významný negatívny vplyv
- 2 významný negatívny vplyv
- 3 veľmi významný vplyv.

Z časového hľadiska sú vplyvy rozdelené na vplyvy očakávané počas výstavby a počas prevádzky. Ak je možná predikcia aj z hľadiska trvania vplyvu, tak sú vplyvy spresnené podľa možností – dočasné alebo trvalé. Z hľadiska kvalitatívneho dopadu na životné prostredie a človeka sú vplyvy rozdelené na pozitívne a negatívne.

Vplyvy na horninové prostredie

Počas výstavby

Počas výstavby objektov protipovodňovej ochrany sa predpokladá zásah do horninového prostredia. Narušenie horninového prostredia bude zodpovedať hĺbke zakladania jednotlivých stavebných objektov. V rámci realizácie výkopových prác dôjde k presunu určitej časti hmôt. Avšak neočakávajú sa negatívne vplyvy na geodynamické javy a geomorfologické pomery dotknutého územia.

K znečisteniu horninového prostredia by mohlo dôjsť len v prípade havárie (únik ropných látok zo stavebných mechanizmov), čo je v prípade dodržania pracovnej disciplíny málo pravdepodobné. Napriek tomu musí byť v pláne realizácie investičnej akcie stanovený spôsob riešenia týchto situácií, aby k znečisteniu pôdy ani horninového prostredia nedošlo.

Počas prevádzky

Počas prevádzky sa nepredpokladá negatívny vplyv na horninové prostredie.

Vplyvy na terén

Počas výstavby

Počas výstavby sa očakávajú len také vplyvy na terén, ktoré priamo súvisia s výstavbou navrhovaných stavebných objektov, teda modelácia terénu, výstavba oporných múrov, stabilizácia brehov, pohyb dopravnej a stavebnej techniky a pod. Tieto vplyvy budú lokálne, dočasné a z globálneho hľadiska málo významné.

Počas prevádzky

Počas prevádzkovania navrhovanej činnosti bude vplyv na terén nevýznamný až žiadny.

Vplyvy na ovzdušie

Počas výstavby

Výstavba navrhovanej činnosti významne neovplyvní kvalitu ovzdušia. Počas výstavby sa očakáva ako zdroj krátkodobého znečistenia ovzdušia najmä pohyb stavebnej a dopravnej techniky a je možné očakávať občasnú zvýšenú prašnosť v tesnej blízkosti výstavby, príp. zvýšenú hlučnosť a exhaláty zo stavebných mechanizmov. Počas výstavby je predpokladaný málo významný dočasný negatívny vplyv na ovzdušie.

Počas prevádzky

Počas prevádzky sa neočakáva žiaden vplyv na ovzdušie. Sekundárne sa predpokladá malé zvýšenie imisií v ovzduší vplyvom mobilných zdrojov znečisťovania ovzdušia – mechanizmov zabezpečujúcich údržbu, avšak charakter takéhoto znečistenia je krátkodobý a málo významný.

Vplyvy na vodu

Počas výstavby

Vplyv na povrchové a podzemné vody je možný v prípade havarijných situácií, ako je napríklad únik pohonných hmôt alebo olejov stavebných mechanizmov. Takéto negatívne vplyvy sú významné a dočasné. Ich výskyt je však pri dodržiavaní pracovnej disciplíny málo pravdepodobný. Z hľadiska možných vplyvov na povrchovú vodu počas výstavby je zvýšená možnosť priameho prieniku kontaminantov produkovaných pri výstavbe objektov protipovodňovej ochrany, ktorých niektoré časti sa zakladajú priamo v koryte vodného toku. Zásahy do koryta vodného toku budú znamenať krátkodobé priame znečistenie vôd zakalením, ktoré vzhľadom na rozsah stavebných prác bude mať lokálny charakter a krátkodobé trvanie. Zásahy môžu spôsobiť predovšetkým zákal, zanášanie dna vodného toku či ukladanie dnových sedimentov. Tieto vplyvy sa prejavajú aj na biologickej rovnováhe vody v toku. Vzhľadom na existenciu interakcie povrchových a podzemných vôd je možné očakávať, že ovplyvnenie povrchových vôd v území sa prejaví aj následným vplyvom na podzemné vody. Najviac ohrozené sú podzemné vody plytkého obehu v náplavoch tokov.

Počas prevádzky

Prevádzkovanie objektov protipovodňovej ochrany nijako neovplyvní kvalitu povrchových a podzemných vôd.

Vplyvy na pôdu

Počas výstavby

Počas výstavby bude zabratá pôda na zariadenie staveniska o výmere približne 5000 m². Dôsledkom výstavby budú zabraté pozemky rôznych druhov (trvalý trávny porast, ostatná plocha, zastavaná plocha a nádvorie, vodná plocha). Tento trvalý záber pôdy bude o výmere 1. úsek 1960 + 2. úsek 6810 + 3. úsek 11100 + 4. úsek 620 m², čo spolu predstavuje 20490 m². Preto uvažujeme vplyv málo významný negatívny.

Počas prevádzky

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude mať okrem trvalého záberu pôdy (cca 20490 m²) žiaden vplyv na pôdu. Sekundárnym pozitívnym vplyvom môže byť znížený odnos pôdy počas povodňových situácií.

Vplyvy na flóru

Počas výstavby

V období výstavby navrhovanej činnosti sa predpokladá najväčší rozsah priamych zásahov do prírodného prostredia. Zásadný dopad na biotopy predstavujú zemné práce, pri ktorých dochádza k úplnej likvidácii vegetačného krytu a zásahy do koryta dotknutého úseku vodného toku. Na plochách, ktoré budú zastavané (základové konštrukcie, oporné múry) bude likvidácia rastlínstva trvalá. Na plochách dočasného záberu bude vegetačný kryt obnovený. Vzhľadom na rozsah prác je počas výstavby predpokladaný významný negatívny vplyv na flóru. Na zhodnotenie drevinovej vegetácie v mieste stavby bude realizovaný dendrologický posudok.

Počas prevádzky

Samotné prvky protipovodňovej ochrany nebudú mať počas prevádzky vplyv na flóru.

Vplyvy na faunu

Počas výstavby

Fauna bude počas výstavby ovplyvnená, najmä v súvislosti s rušivými vplyvmi stavebnej činnosti (hluk, vibrácie, prašnosť) a v súvislosti s prepravou materiálov. Tento vplyv bude mať dočasný charakter a vzhľadom na blízkosť CHVÚ bude významný negatívny. Najviac ovplyvnená bude ichtyofauna počas prác, ktoré budú realizované bezprostredne v koryte toku. Negatívne vplyvy je možné pri dodržiavaní pracovnej disciplíny a organizačného poriadku obmedziť. Pokiaľ bude realizácia prác vo vhodnom období, nepredpokladá sa trvalé zníženie biodiverzity v území alebo početnosť a vývoj populácií. Zásadnejší vplyv by mohla mať realizácia výstavby v jarom období, kedy prebieha hniezdenie a vyváždzanie mláďat.

Počas prevádzky

Počas prevádzky sa vplyv na faunu nepredpokladá.

Vplyvy na biotopy

Počas výstavby

Rozsah navrhovanej stavby zasahuje do CHVÚ Horná Orava takmer vo všetkých riešených úsekoch. Jediný z úsekov, ktorý sa nachádza v blízkosti územia európskeho významu (SKUEV0187 Rašeliniská Oravských Beskýd) je úsek č. 4, kde je celková dĺžka úpravy toku 165 m. K činnostiam, ktoré môžu mať podľa ŠOP SR negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia patria terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery. Môžeme konštatovať, že odtokové pomery vzhľadom na krátku úpravu nebudú mať charakter veľkej zmeny, preto vplyvy na biotopy hodnotíme ako málo významné negatívne. Úseky 1-3 nie sú súčasťou UEV, ani sa nenachádzajú v ich bezprostrednej blízkosti. Tvorí ale hraničné úseky CHVÚ (viď. obr. č. 19-22). Počas výstavby je vplyv na biotopy negatívny, málo významný.

Počas prevádzky

Samotná protipovodňová ochrana nebude mať negatívny vplyv na biotopy. Opatrenie hodnotíme bez vplyvu na biotopy.

Vplyvy na štruktúru krajiny

Počas výstavby

Pri budovaní protipovodňovej ochrany vzniknú v krajine nové objekty, ktoré zaberú plochy v súčasnosti inak funkčne využívané. Príde teda k zmene funkčného využitia územia, čo sa chápe ako ovplyvnenie a zmena krajinej štruktúry. Tieto vplyvy budú málo významné negatívne.

Počas prevádzky

Počas prevádzky protipovodňovej ochrany sa vplyvy na krajinnú štruktúru neočakávajú.

Vplyvy na krajinný obraz a scenériu

Počas výstavby

Zariadenie staveniska, úložisko materiálov, prítomnosť a pohyb mechanizmov v dotknutom území, poškodenie vegetačnej pokrývky a pod. sú zdroje negatívnych vizuálnych vnemov, ktoré majú dočasný charakter. Preto je daný očakávaný vplyv na scenériu počas výstavby hodnotený ako negatívny málo významný a dočasný.

Počas prevádzky

Vybudovaním objektov protipovodňovej ochrany sa zmení súčasná scenéria. Pozorovateľ bude vnímať prítomnosť nových objektov ako zmenu prostredia (v porovnaní so súčasným stavom). Negatívny vplyv na scenériu sa očakáva málo významný.

Vplyvy na ekologickú stabilitu krajiny

Počas výstavby a prevádzky

Nepredpokladá sa, že protipovodňová ochrana spôsobí zásadnú zmenu ekologickej stability v území. Negatívne vplyvy sa neočakávajú. Počas záplavových situácií a extrémnych klimatických javov je možné predpokladať, že v prípade účinnej protipovodňovej ochrany budú mať vybudované opatrenia pozitívny dopad na ekologickú stabilitu, pretože nepríde k opakovaným poškodeniam určitých biotopov, rastlinných a živočíšnych spoločenstiev, t. j. ide o významný pozitívny vplyv.

Vplyvy na ochranu krajiny

Počas výstavby a prevádzky

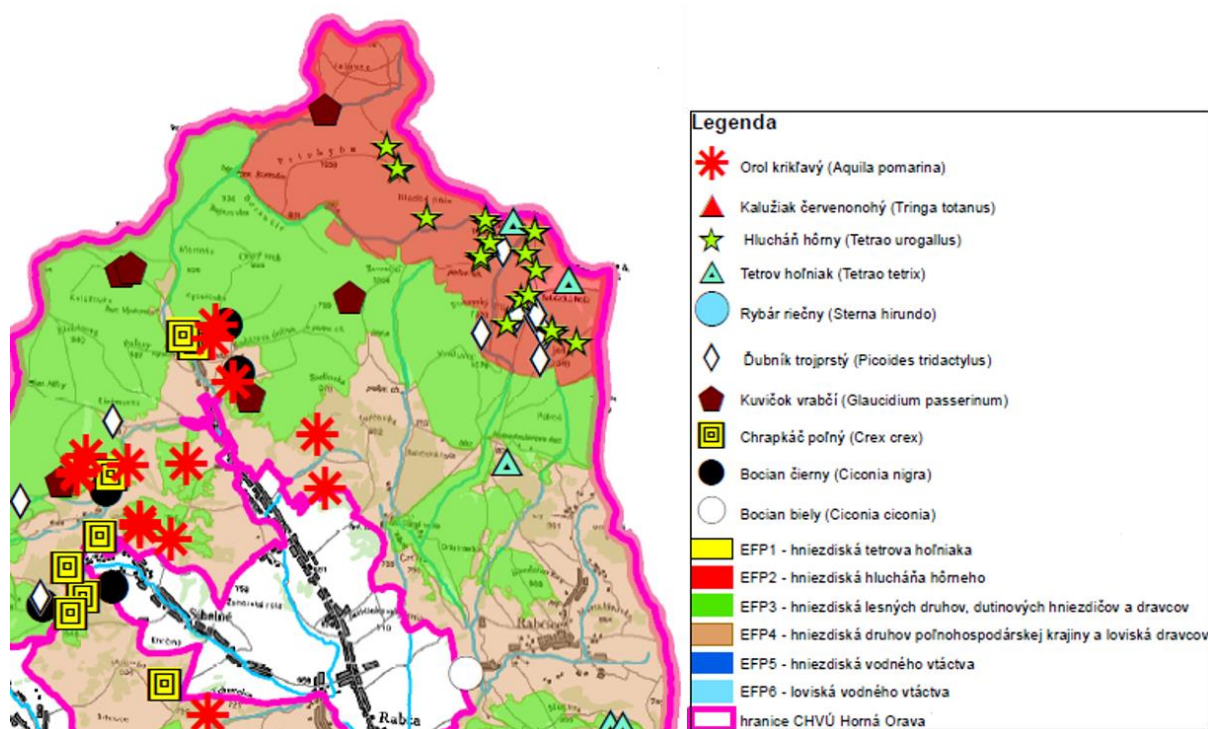
Na základe obrázkov č. 19-22 môžeme konštatovať, že úsek, ktorý najviac zasahuje do chráneného vtáčieho územia a zároveň sa nachádza blízko UEV Rašeliniská Oravských Beskyd je úsek č. 4. Z tohto úseku boli vybraté len tie najkritickejšie úseky v celkovej dĺžke 165 m, ktoré vyžadujú zastabilizovanie súčasného stavu brehov, aby sa zamedzilo zosuvu svahov a brehovej erózii.

V úseku č. 3 úprava toku zasahuje do CHVU takmer v celej dĺžke úseku, väčšinou však na hranici. Podľa rozdelenia územia na ekologicko funkčné priestory v tejto lokalite hniezdia druhy charakteristické pre poľnohospodársku krajinu a nachádzajú sa tu aj loviská dravcov. Dotknuté územie je však na hranici CHVU, preto sa dá predpokladať, že väčšina hniezdisk sa nachádza v určitej vzdialenosti od intravilánu obce. Druhý úsek v celej svojej dĺžke tvorí hranicu CHVU. Prvý úsek sa nachádza mimo chránených území.

Úsek č. 3 je najdlhším úsekom z celej úpravy, preto aj realizácia úpravy bude najnáročnejšia z hľadiska času. Samotné chránené územia budú počas výstavby vystavené najväčšiemu náporu. V takomto území je dôležité dodržiavanie pracovnej disciplíny a správne určenie času na výstavbu z hľadiska fauny, flóry a prietokového režimu v toku. Tieto faktory môžu eliminovať značné množstvo negatívnych vplyvov na krajinu a predmety ochrany prírody. Taktiež sa bude stavba realizovať po etapách, čo znamená že priamo negatívne ovplyvnená bude vždy len malá časť riešenej oblasti.

Druhy vtáctva, ktoré budú ovplyvnené navrhovanou činnosťou sú predovšetkým: orol krikľavý, kuvičok vrabčí, chrapkáč poľný a bocian čierny, vid'. obr. č. 26.

Počas prevádzky sa negatívny vplyv na ochranu krajiny nepredpokladá.

Obr. č. 26 Mapa predmetu ochrany v CHVÚ Horná Orava (zdroj:

<http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=26210>, prístupné online dňa 18.3.2019)

Vplyvy na obyvateľstvo

Počas výstavby

V bezprostrednej blízkosti staveniska budú negatívne ovplyvnené obydlia vplyvom pohybu stavebných mechanizmov, zvýšenej prašnosti a hluku. Uvedené vplyvy sú však krátkodobé a nepredpokladáme ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľstva danými vplyvmi. Počas výstavby i prevádzky však treba rešpektovať zákon NR SR č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí a zákon NR SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami, ktoré definuje najvyššie prípustné hladiny hluku a vibrácií.

Počas prevádzky

Vybudované prvky protipovodňovej ochrany budú mať veľmi významný vplyv na obyvateľstvo v zmysle ochrany ich majetku, resp. zdravia (v prípade hrozby povodní). V prípade bežných situácií sa vplyvy na obyvateľstvo neočakávajú.

IV.4 HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Realizácia navrhovanej činnosti sa bude vykonávať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov a preto sa nepredpokladá, že bude predstavovať zdravotné riziko pre obyvateľstvo dotknutých obcí. Najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku vo vonkajších priestoroch budú dodržané podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií.

Výstavba nebude mať významné negatívne dopady na zdravotný stav obyvateľov.

IV.5 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA BIODIVERZITU A CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Navrhovaná činnosť, predpokladá významné negatívne vplyvy na biodiverzitu a chránené územia. Môžeme predpokladať, že počas fázy výstavby bude okolie predmetnej činnosti zasiahnuté zvýšenou prašnosťou, hlukom, lokálne budú odstránené drevinové a bylinné porasty. Objekty protipovodňovej ochrany však môžeme považovať za prvky, ktoré podliehajú vyššiemu verejnému záujmu, ktoré sa týkajú verejného zdravia a bezpečnosti ľudí. Dočasné negatívne vplyvy vyvažuje pozitívny vplyv stavby na okolie počas jej prevádzky.

IV.6 POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA

Významné negatívne vplyvy je možné očakávať v súčasnosti, kedy navrhovaná činnosť v dotknutom území neexistuje, a to najmä preto, že v prípade extrémnych zrážkových situácií môže dôjsť k povodňovým stavom na toku Polhoranka a k poškodeniu zdravia a majetku obyvateľov obce Oravská Polhora tak, ako sa to už niekoľkokrát v minulosti stalo. Z hľadiska časovej následnosti predpokladaných vplyvov sa negatívne vplyvy počas výstavby navrhovanej činnosti pohybujú v intervale bez vplyvu a málo významný až veľmi významný vplyv. Mnohé z týchto vplyvov majú dočasný a lokálny charakter. Pozitívnym aspektom je možnosť vzniku pracovných pozícií v súvislosti s výstavbou navrhovanej činnosti.

Počas prevádzky navrhovanej činnosti prevažuje predpoklad – bez vplyvu na zložky životného prostredia. V dvoch prípadoch boli vplyvy počas prevádzky identifikované v intervale bez vplyvu až pozitívny veľmi významný vplyv a v jednom prípade negatívny málo významný vplyv – bez vplyvu. Takáto predikcia vplyvov v intervaloch súvisí s predpokladom, že v území môže dôjsť aj k extrémnym zrážkovým situáciám (na základe skúseností z minulosti, napr. r. 2016), ktoré však prichádzajú neočakávane a občasne.

IV.7 PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Vplyvy presahujúce štátne hranice sa vzhľadom na charakter a umiestnenie stavby ani počas výstavby, ani v priebehu existencie stavby nepredpokladajú.

IV.8 VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Všetky súvislosti, ktoré sa na súčasnej úrovni poznania zámeru posudzovanej činnosti dali predpokladať sú opísané v kapitole o vplyvoch navrhovanej činnosti.

IV.9 ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Vzhľadom na vyššie opísaný charakter navrhovanej činnosti sa iné riziká počas realizácie nepredpokladajú. V prípade havárie stavebných mechanizmov počas výstavby je dodávateľ povinný vzniknutú situáciu riešiť a zabezpečiť prostredie pred únikom pohonných hmôt do podzemných vôd a pod.

IV.10 OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- Počas etapy výstavby je dôležité realizovať výrub drevín v mimovegetačnom a mimohniezdnom období, resp. realizovať v období a za podmienok odsúhlasených orgánom ochrany prírody; náhradnú výsadbu drevín navrhnuť z miestnych, lokalizačne vhodných druhov.
- V maximálnej možnej miere chrániť existujúcu zeleň.
- Výkopovú zeminu primárne použiť na zahumusovanie svahov hrádze.
- Po ukončení stavebných prác rekultivovať dočasne zabrané plochy (zariadenie staveniska).
- Pri každom výjazde na komunikáciu stavebné mechanizmy a dopravné vozidlá očistiť tak, aby ju neznečisťovali. Prípadné znečistenie komunikácie musí byť v čo najkratšom čase odstránené.
- V suchom období využívané prístupové komunikácie kropiť.
- Zabezpečiť dobrý technický stav použitej techniky a tým eliminovať riziko úniku ropných produktov a vykonávať preventívne kontroly.
- V prípade úniku škodlivých látok postupovať podľa havarijného plánu.
- Stavebnú techniku odstavovať na zabezpečenej ploche.
- Vylúčiť stavebné práce v čase nočného kľudu a v dňoch pracovného pokoja.
- Zabezpečiť triedenie stavebných odpadov a nakladať s odpadmi v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva.
- Zabezpečiť vypracovanie plánu preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku nebezpečných látok do prostredia a na postup v prípade ich úniku.
- Vybudovať kompenzačné opatrenia.

IV.11 POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

Nulový variant je variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. Pre stanovenie nulového stavu je dôležité poznať v prvom rade súčasný stav lokality, v ktorej sa navrhuje umiestnenie navrhovanej činnosti a následne na jeho základe posúdiť a identifikovať jej predpokladaný vývoj bez realizácie navrhovanej činnosti.

Ak by sa navrhovaná stavba nerealizovala, zachovanie terajšieho stavu znamená pri zvýšených prietokoch a povodňových situáciách permanentné riziko ohrozenia intravilánu menovanej obce.

Prognóza vývoja jestvujúceho stavu nie je dobrá. V posledných rokoch sa časové intervaly medzi povodňami skracujú a zvyšujú sa dosiahnuté extrémne hodnoty prietokov a ich kombinácií. Z vyššie uvedených dôvodov možno konštatovať, že nerealizovanie navrhovanej činnosti by malo za následok pretrvanie rizika zaplavenia obcí Oravská Polhora a Rabča pri zvýšených povodňových stavoch a taktiež vynaloženie veľkých finančných nákladov na zabezpečovacie práce, či minimalizácie škôd po povodniach.

IV.12 POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTMI

Navrhovaná činnosť nie je v rozpore s platnou územnoplánovacou dokumentáciou ani inými relevantnými dokumentami.

IV.13 ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Ďalší postup hodnotenia vplyvov bude prebiehať v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na charakter a súčasné využívanie územia sa problémy procesného, či technického charakteru počas ďalšieho postupu hodnotenia vplyvov neočakávajú.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU S PRIHLIADNUTÍM NA VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V.1. TVORBA SÚBORU KRITÉRIÍ A URČENIE ICH DÔLEŽITOSTI NA VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Predpokladané vplyvy a dopady výstavby objektov protipovodňovej ochrany na toku Polhoranka na životné prostredie a zdravie obyvateľov sú hodnotené v nasledovnej škále:

- +3 veľmi významný pozitívny vplyv
- +2 významný pozitívny vplyv
- +1 málo významný pozitívny vplyv
- 0 bez vplyvu
- 1 málo významný negatívny vplyv
- 2 významný negatívny vplyv
- 3 veľmi významný negatívny vplyv.

Z časového hľadiska sú vplyvy rozčlenené na vplyvy očakávané počas výstavby a počas prevádzky. Z hľadiska kvalitatívneho dopadu na životné prostredie a človeka sú vplyvy rozdelené na pozitívne a negatívne.

Kritériom výberu optimálneho variantu bol počet prevažujúcich predpokladaných vplyvov podľa kvality, t. j. prevaha pozitívnych alebo negatívnych vplyvov a tiež ich intenzita.

V.2. VÝBER OPTIMÁLNEHO VARIANTU ALEBO STANOVENIE PORADIA VHODNOSTI PRE POSUDZOVANÉ VARIANTY

Posudzovanie úpravu toku Polhoranka je povolené v jednom variante (viď kap. II.4), preto je možné daný variant porovnať len s nulovým variantom, t. j. so stavom, ak by sa opatrenie nerealizovalo.

Činnosť pozostávajúca z čiastočnej stabilizácie brehov, úpravy trasy koryta a navýšenia brehov, predstavuje novú činnosť, ktorej primárnym účelom je udržanie povodňových prietokov v koryte toku Polhoranka, aby neohrozovali obyvatel'ov obce Oravská Polhora a ich majetok.

V tabuľke 5 sú vplyvy vyhodnotené a posudzovaný variant je porovnaný s nulovým variantom.

Tabuľka 5: Vyhodnotenie vplyvov nulového a posudzovaného variantu

Vplyv na:	Nulový variant	Posudzovaný variant	
	zachovanie súčasného stavu	Počas výstavby	Počas prevádzky
horninové prostredie	0	0 až -1	0
terén (geomorfológiu územia)	0	-1	0
ovzdušie	0	-1	0
voda	0 až -1	0 až -2	0
pôda	0	-1	0
flóra a vegetácia	0	-2	0
faunu	0	-1 až -2	0
biotopy	0 až -1	-1	0
krajinnú štruktúru	0	-1	0
krajinný obraz a scenériu	0	-1	0 až -1
ekologická stabilita	0	0	0 až +2
ochranu prírody a krajiny	0	-1 až -2	0
obyvateľstvo – sociálne aspekty	0	+1	0
obyvateľstvo – zdravotné aspekty	0 až -3	0	0 až +3

Tabuľka 5 súhrnne znázorňuje, aké vplyvy je možné očakávať v súvislosti s výstavbou a prevádzkou protipovodňových opatrení a zároveň, aké vplyvy je možné očakávať v prípade nerealizácie týchto opatrení.

Za optimálny variant bol vybraný posudzovaný variant. Vo vymedzení očakávaných vplyvov má preukázateľne najviac pozitívnych vplyvov, a to v etape prevádzky, t.j. v etape s pravdepodobným najdlhším pôsobením. Tieto vplyvy sa pohybujú v intervale málo významný negatívny až významný pozitívny vplyv. Najčastejšie sa ale žiadne vplyvy neočakávajú

Nulový variant má v porovnaní s optimálnym variantom identifikované negatívne vplyvy alebo sa vplyvy neočakávajú.

V.3. ZDÔVODNENIE NÁVRHU OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Ako vhodný je vybraný posudzovaný variant, a to najmä z hľadiska racionálneho riešenia manažmentu kultúrnej krajiny. Z dôvodu stále častejšie sa vyskytujúcich povodní je nevyhnuté, aby sa v predmetnom území zamedzilo vzniku škôd v dôsledku potenciálnych záplav.

Nerealizáciou navrhutej činnosti nebude vytvorené opatrenie, ktoré môže významným spôsobom pomôcť v prípade rizika záplav posudzovaného územia v dôsledku významných až extrémnych zrážkových situácií.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha č. 1	Vodohospodárska mapa, M 1 : 50 000
Príloha č. 2	Prehľadná situácia, M 1 : 10 000
Príloha č. 3	Vzorové priečne rezy, M 1 : 100
Príloha č. 4	Hydrologické údaje pre tok Polhoranka vo viacerých profiloch
Príloha č. 5	Kompenzačné opatrenia

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

VII.1 ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002: Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného, 1. vyd., 344 s.
- Čepelák, J., 1980: Živočíšne regióny, 1: 1 000 000. In: Atlas SSR, Slovenský ústav geografie a kartografie SAV, Bratislava.
- Futák, J., 1980: Fytogeografické členenie M 1 : 1 000 000. In: Atlas SSR, Slovenský ústav geografie a kartografie SAV, Bratislava.
- Hablák, M., 2014: Chránená krajinná oblasť horná Orava, Mapa – tematické spracovanie, ŠOP SR, dostupné na: <http://www.mosrznamestovo.sk/sk/legislativa>.
- Maglocký, Š. 2002: Potenciálna prirodzená vegetácia, 1 : 1 000 000. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, s 114-115.
- Paudítšová, E., 2014: Hodnotenie vplyvov na krajinu v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, Acta Environ. UC (Bratislava), Vol. 22, 1(2014): 72-96
- Zmeny a doplnky ÚP obce Oravská Polhora č. 2/2014, dostupné na: www.oravskapolhora.sk
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

- Zákon č. 142/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 15. 6. 2017
- Vyhláška MŽP SR č. 420/2003 Z. z.
- Vyhláška MŽP SR č. 173/2005 Z. z.
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z.
- www.biomonitoring.sk
- www.oravskapolhora.sk
- <http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy>
- datacube.statistics.sk
- www.enviroportal.sk
- www.geoportal.sazp.sk
- www.shmu.sk
- www.sopsr.sk
- zbgis.skgeodesy.sk
- www.odpady-portal.sk
- www.infostat.sk
- www.minzp.sk

VII.2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

1. Upustenie od variantného riešenia zámeru navrhovanej činnosti (OÚ NO)
2. Vyjadrenie k existencii telekomunikačných vedení a rádiových zariadení spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a DIGI SLOVAKIA, s.r.o.
3. Vyjadrenie k existencii energetických zariadení v majetku SSD, a.s.
4. Vyjadrenie k existencii inžinierskych sietí v správe spoločnosti OVS, a.s. Dolný Kubín

VII.3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Žiadne ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie nie sú k dispozícii.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

V Bratislave 19. 3. 2019

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

IX.I SPRACOVATELIA ZÁMERU

Ing. Miloš Kedrovič

Ing. Magdaléna Vicianová

doc. RNDr. Eva Pauditšová, PhD.

IX.II POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Ing. Miloš Kedrovič
konateľ Vodotika, a.s.

Ing. Jozefína Slezáková
riaditeľka odštepného závodu
SVP, š.p. Piešťany

Prílohy

Vyjadrenia